Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не варочаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к.; 3 — 2 р. 70 к.; 6 — 4 р. — к.; 1 год — 8 р. — к. Зьмена адрасу: іншагародзім — 20 к., мясцовым — 10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нанпарэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок нанпарэлі паспрод тэксту 1 р. — к. За радок нанпарэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьпешныя на 50 проц. даражэй. [illegible] тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумант 25 кап. За кожны дадатковы 15 [illegible]. Беспрацоўн. і чырвонаармейц. за дакумант 15 [illegible]. За кожны дадатковы 5 [illegible]. Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і ва ўсіх пошт.-тэл. канторах. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 151 (2640) Пятніца, 5-га ліпеня 1929 г.

154кр. "Савецкая Беларусь" ОДЕССА, Пастера, 13 Дзярж. Публічн. бібліят. студз. сьнежань адзін экз.

УВАГА БУДАЎНІЦТВУ.

Будаўнічы фронт—фронт вялікае гаспадарчае значнасьці. Фронт будаўніцтва зьяўляецца вельмі напружаным фронтам. Безьліч разоў гаварылася аб шматлікіх недахопах, промахах, недаглядах у галіне будаўніцтва. Аднак, з поўным правам мы можам адзначыць посьпехі, дасягнутыя на гэтым фронце. Мы пасунуліся наперад. Мы больш падрыхтаванымі распачалі будаўнічую кампанію. Але ўсяго дасягнутага яшчэ мала для бесперабойнага выкананьня нашага будаўнічага сэктару.

Сёлета па некаторых галоўных пунктах намеціліся пагражаючыя зьявішчы, якія могуць сям-там выклікаць зрыў будаўніцтва. Падпісаныя ўгаворы на пастаўку матар'ялаў вельмі часта выконваюцца дрэнна. Мы павінны паставіць і мы паставім асабовую адказнасьць за сваячаснае выкананьне падпісаных угавораў. Мы павінны прывучыць і мы прывучым з самаю вялікаю акуратнасьцю і сумленнасьцю выконваць узятыя на сябе абавязацельствы.

Разгортваньне вырабу будаўнічых матар'ялаў далёка не адбывалася з належным напружаньнем. Некаторыя краінскія гаспадарцы лічылі, як відаць, больш правільнаю такую пастаноўку справы, калі ў самы разгар будаўнічага сэзону прадпрыёмствы па вырабу будаўнічых матар'ялаў спынялі працу для рамонту. У галіне вырабу будаўнічых матар'ялаў асабліва значна зьяўляецца роля мясцовае рэспубліканскае прамысловасьці.

Кіраўнікі на мясцох абавязаны добра разумець, што максымальнае разгортваньне вырабу будаўнічых матар'ялаў зьяўляецца аднэю з галоўных агульнадзяржаўных задач, якія забясьпечваюць выкананьне пяцігадовага пляну індустрыялізацыі.

Ня мала таксама недахопаў і ў галіне мэтазгоднага разьмеркаваньня і выкарыстаньня матар'ялаў. Адсутнасьць у нас матар'ялаў на тэй ці іншай пабудове зьяўляецца вынікам звычайнае безгаспадарчасьці. А ў іншых выпадках мы маем залішнія запасы будаўнічага матар'ялу, у той час, як іншыя пабудовы шалёна кідаюцца ў розныя бакі, шукаючы гэтага самага матар'ялу. Адставаньне арганізацыйна-тэхнічнае падрыхтоўкі да будаўніцтва—вось што дае сябе адчуваць. І гэта адмоўна адбіваецца на ўсім ходзе будаўніцтва.

Мы абавязаны зжыць гэтае адставаньне ў самы кароткі тэрмін, інакш мы сарвэм тэмп будаўніцтва і нашага пасоўваньня наперад, намечаныя пяцігадовым плянам. Павінна быць узмоцнена рацыяналізацыя будаўнічых работ. Мы ня выканаем заданьняў па зьніжэньні сабекошту, мы не ажыцьцёвім намечаных тэмпаў будаўніцтва, калі ня ўцягнем ва ўсю гэтую рознастайную працу значна больш рашуча і шырока, чымся да гэтага часу, усю масу будаўнічых рабочых, калі мы не ўзмацнім працоўнае дысцыпліны, калі мы ня ўзьнімем прадукцыйнасьці працы.

У арміі будаўнічых рабочых значную ролю адыгрываюць сэзонныя рабочыя, выхадцы з вёскі. Сярод сэзоньнікаў адчуваюцца адсталыя настроі і зьявішчы рвацтва. Але тым з большай энэргіяй, тым з большым абхватам абавязаны мы разгарнуць працу палітыка-асьветнага выхаваньня сярод іх. Каб паскорыць будаўніцтва, неабходна забясьпечыць 2-х зьменную працу на нашых пабудовах. Неабходна таксама сёлета зрабіць крок наперад у справе заснаваньня пастаянных кадраў будаўнічых рабочых.

Галоўнаю задачаю зьяўляецца разгортваньне сацыялістычнага спаборніцтва на фронце будаўніцтва. Мы павінны дамагчыся ўзмацненьня і пашырэньня працы вытворчых нарад. Будаўнічы фронт—адзін з галоўных франтоў гаспадаркі. Партыйныя органы абавязаны мабілізаваць сілы і сродкі, каб падцягнуць гэты фронт, каб у самы кароткі час зжыць сучасныя недахопы. Павінны быць мабілізаваны кадры камуністаў, якіх патрэбна перакінуць на будаўнічы фронт.

„Правда“

ЗА АБАРОНУ СССР, ПРОЦІ ІМПЭРЫЯЛІСТЫЧНАЙ ВАЙНЫ.

Арганізуюцца камітэты дзеля правядзеньня 1 жніўня

БЭРЛІН, 2-7. Кампартыя скончыла першы пэрыяд прапагандыстскай падрыхтоўкі да міжнароднага чырвонага дню. Партыйны друк правёў шырокую папулярызацыю рэзалюцыі Камінтэрну да антываеннага дню. Усе сходы рабочых на прадпрыёмствах і пасяджэньні камфракцыі беспартыйных у арганізацыях прайшлі пад знакам чырвонага дню. Аднача́сна распачата мабілізацыя мас. На мінулым тыдні ў 30-ці гарадох адбылася дэманстрацыя пад лёзунгамі антыімпэрыялістычнага дню.

У бліжэйшыя дні ўсюды ў Нямеччыне будуць заснаваны спэцыяльныя мясцовыя камітэты, якія абіраюцца на агульных сходах. Мабілізацыя рабочых мас на прадпрыёмствах і выбары камітэтаў барацьбы з імпэрыялістычнаю вайною адбываюцца разам з заснаваньнем пастаяннага корпусу рэвалюцыйных упаўнаважаных на прадпрыёмствах. Між 15 ліпеня і 1 жніўня адбудуцца акруговыя дэлегацкія канфэрэнцыі працоўных жанчын і канфэрэнцыі рэвалюцыйнае меншасьці прафсаюзаў.

Аўстрыйская кампартыя рыхтуецца да міжнароднага чырвонага дню

ВЕНА, 2-7. Аўстрыйская камфракцыя склікала канфэрэнцыю прадстаўнікоў фабрычна-заводзкіх камітэтаў, дэлегатаў прадпрыёмстваў і прафпрацаўнікоў, прысьвечаную падрыхтоўцы да міжнароднага чырвонага дню. Канфэрэнцыя выказалася за правядзеньне забастоўкі пратэсту 1-га жніўня і зазначыла на неабходнасьць выкарыстаць надыходзячыя перавыбары фабрычна-заводзкіх камітэтаў для разгортваньня кампаніі аб ролі сацыял-дэмакратаў і падрыхтоўцы імпэрыялістычнае вайны.

Румынскі пралетарыят—за СССР.

ВЕНА, 3-7. Газэта „Віаца Мунчытуарэ“ зьмясьціла адозву, якая заклікае румынскі пралетарыят дэманстраваць 1-га жніўня пад лёзунгамі: процi імпэрыялістычнае вайны, на абарону СССР.

Рыхтуюцца да 1-га жніўня.

БЭРЛІН, 3-7. Бэрлін-брандэнбурскі акруговы камітэт нямецкае кампартыі агаласіў адозву да ўсіх працоўных, у якой заклікае іх дзейна рыхтавацца да маніфэстацыі 1-га жніўня. Адозва заклікае рабочых абраць ва ўсіх прадпрыёмствах камітэты барацьбы процi імпэрыялістычнае вайны. Дэлегацкая канфэрэнцыя ў гэтых прадпрыёмствах адбудзецца 16-га ліпеня ў Бэрліне, на канфэрэнцыі будзе абран цэнтральны камітэт барацьбы процi імпэрыялістычнае вайны.

У САЮЗНЫХ РЭСПУБЛІКАХ.

ДА 6 УГОДАК ПАДПІСАНЬНЯ КАНСТЫТУЦЫІ.

МАСКВА, 3-VII. 6-га ліпеня 1923 году сэсія ЦВК Саюзу ССР ухваліла канстытуцыю (асноўны закон) Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Яшчэ ў 1922 годзе быў падпісаны дэлегацыямі РСФСР, УССР, ЗССР і БССР угавор, у якім было абвешчана заснаваньне Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Гэты ўгавор, а таксама спэцыяльная дэклярацыя былі зацьверджаны Першым Зьездам Саветаў Саюзу ССР і перададзены на дадатковы разгляд ЦВК саюзных рэспублік. Ухваленая 6-га ліпеня 1923 году канстытуцыя ўключае ўсе зробленыя папраўкі і зьмены, прапанаваныя саюзнымі рэспублікамі.

Канстытуцыя Саюзу ССР мае спэцыяльную дэклярацыю ў тэксьце ўгавору аб заснаваньні Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. У дэклярацыі зазначана, між іншым, так: „У лягеры капіталізму—нацыянальная варожасьць і няроўнасьць, каляніяльнае паднявольства і шавінізм, нацыянальнае прыгнечваньне і пагромы, імпэрыялістычныя зьверствы вайны. У лягеры сацыялізму—узаемнае давер'е і мір, нацыянальная воля і роўнасьць, мірнае сужыцьцё і братэрскае супрацоўніцтва народаў».

Аб'яднаньне савецкіх рэспублік у адну саюзную дзяржаву,—зазначана ў дэклярацыі,—выклікана неабходнасьцю забясьпечыць вонкавую безапаснасьць, унутраныя гаспадарчыя посьпехі і волю нацыянальнага разьвіцьця народаў, якія засяляюць тэрыторыю СССР.

СССР зьяўляецца дабраахвотным аб'яднаньнем роўнапраўных народаў, за кожнай рэспублікай забясьпечана права вольнага выхаду з Саюзу. А доступ у Саюз адкрыт для ўсіх Сацыялістычных Савецкіх Рэспублік, як для існуючых, так і для тых, якія ўзьнікнуць у будучым. Угавор аб заснаваньні Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік падпісалі РСФСР, УССР, БССР, ЗакССР, а пазьней ТуркССР і Узбэцкая ССР. Вярхоўным органам улады Саюзу ССР зьяўляецца Зьезд Саветаў, а ў пэрыяд між Зьездамі Саветаў—ЦВК Саюзу ССР, які складаецца з Саюзнага Савету і Савету Нацыянальнасьцяй.

ЗАПРАШЭНЬНЕ НА ЗАМЕЖНУЮ ВЫСТАЎКУ.

МАСКВА, 3-7. Усесаюзна-заходняя гандлёвая палата і Наркамзем РСФСР атрымалі запросіны прыслаць сваіх прадстаўнікоў на адчыненьне Кёнігзбэргскай сельска-гаспадарчай выстаўкі, якая адчыняецца 18 жніўня.

Няма дрэннае глебы, а ёсьць дрэнныя гаспадары.

МАСКВА, 3-7. На ўсерасейскай нарадзе калгасаў выступаў вядомы прафэсар Вільямс. Прафэсар Вільямс абвясьціў сябе рашучым прыхільнікам буйных калгасаў. У Заходняй Эўропе ва ўсе падручнікі ўведзена правіла: няма дрэннае глебы, а ёсьць дрэнныя гаспадары. З кожнае [illegible] жа з гэктару пры засеве аднаго пуду збожжа. Максымальны ўраджай — 8 тон (480 пуд.), а мінімальны— 6 з паловаю тон (390 пудоў).

Між тым ураджайнасьць поля ў СССР такая, якая была 100 гадоў назад у Заходняй Эўропе. У канцы [illegible]

ВОДГУКІ НА ТРОННУЮ ПРАМОВУ.

ФРАНЦУСКІ ДРУК АБ ТРОННАЙ ПРАМОВЕ

ПАРЫЖ, 3-7. Абмяркоўваючы тронную прамову ў ангельскім парлямэнце, увесь буржуазны друк вітае адсутнасьць у ёй якіх-небудзь спэцыфічных сацыялістычных элемэнтаў. Аднак, правы друк у некаторых пытаньнях востра нападае на рабочы ўрад. Правыя газэты вінавацяць урад Макданальда ў яго згодзе на эвакуацыю Рэйнскае вобласьці, незалежна ад вырашэньня пытаньняў аб мабілізацыі бязумоўнае [illegible]

Між іншым, «Фігаро» непакоіцца, што [illegible] Антанты [illegible] Рэйнскае вобласьці [illegible] разуменьні між Англіяй і Амэрыкаю выявяцца толькі праз некаторы час“. «Авэнір» падрабязна спыняецца на заяве Макданальда аб неабходнасьці дапамагаць у разьвіцьці прамысловага экспарту. Газэта падкрэсьлівае, што пад уплывам гэткіх саміх эканамічных прычын урады Францыі, Нямеччыны, СССР, Італіі і Амэрыкі думаюць над ажыцьцяўленьнем падобнае-ж задачы.

Газэта робіць такі вывад: „Цяжкі непакой ахапляе абодвы сухазем'і, бо прамысловая перавытворчасьць нараджае міжнародную нянавісьць і пакрые зямлю большаю колькасьцю трупаў, чымся голад, калі гэтай перавытворчасьці ня будзе пакладзен канец“.

У процілегласьць праваму друку радыкальны друк, асабліва «Волёнтэ», са здаваленьнем зазначаюць на пазіцыю Макданальда ў пытаньні аб эвакуацыі Рэйнскае вобласьці.

Камуністычная «Юманітэ» заяўляе, што тронная прамова, складзеная ўрадам Макданальда, спраўдзіла самыя горшыя меркаваньні. Імпэрыялістычная палітыка Англіі знайшла ва ўрадзе рабочае партыі вернага абаронцу і праваднiка. Экапамічная экспансія, каленіялізм і эксплёатацыя ангельскіх рабочых, пад прыкрыцьцем прапаведваньня сацыяльнага міру, знаходзяць поўнае падтрыманьне з боку «рабочага» ўраду. Двусэнсныя словы троннае прамовы аб аднаўленьні дыплёматычных зносін з СССР не даваляюць забываць аб тым, што Макданальд — сябра II Інтэрнацыяналу, лідэры якога стаяць на чале [illegible] ступіць супроць праграмы Макданальда, гэтак адпавядаючай інтарэсам Англіі“.

Дамініёны на раздарожжы.

ЛЁНДАН, 3-7. Агенцтва Рэйтэра паведамляе: «Водлуг вестак агенцтва, ад урадаў некалькіх дамініёнаў прысланы паведамленьні з выказам іх погляду ў пытаньні аб аднаўленьні дыплёматычных зносін з СССР, але ніводзін дамініён ня даў да гэтага часу выразнага станоўчага ці адмоўнага адказу».

Калі будзеце кепска нам служыць—прагонім.

ЛЁНДАН, 3-7. [illegible] Чэрчыль [illegible] ва ўладзе. У іншым разе яны будуць зьмешчанымі з міністэрскіх пасад.

Ангельскі друк аб троннай прамове.

ЛЁНДАН, 3-7. Ангельскі друк жвава абмяркоўвае тронную прамову караля.

„Таймс“ зазначае, што шмат у якіх пытаньнях урад рабочае партыі выяўляе сваю гатоўнасьць прадаўжаць ці не парушаць палітыкі ўраду Бальдвіна. На думку газэты, праграма ўраду рабочае партыі самаю слабаю зьяўляецца ў пункце, які прапануе аднавіць зносіны з савецкім урадам.

„Дэйлі Тэлеграф“ піша, што Макданальд больш схільны да таго, каб заставацца ва ўладзе, чымся рушыць наперад сацыялізм.

«Морнінг Пост» іранізуе: „Прыход да ўлады падобен на перадачу ўласнасьці ва ўладаньне. Ён неўзаметкі зьмяняе погляды“. Лібэральная «Манчэстэр Гардыян» заяўляе, што Макданальд, як відаць, імкнецца памірыць Бальдвіна і Лейд-Джорджа. Калі яму ўдасца прыстасавацца, дык ён здолее доўга быць ва ўладзе.

Орган рабочае партыі «Дэйлі Гэральд» заяўляе: „Калі лібэральныя і кансэрватыўныя крытыкі скажуць усё, што яны могуць сказаць, дык застаецца ў выніку той факт, што прамова караля прадугледжвае шырокую праграму непасрэднага законадаўства, а не зьяўляецца звычайным каталёгам. Большасьць выбаршчыкаў будзе яе вітаць. І цяпер кансэрватары і лібэралы павінны даць рабочаму ўраду магчымасьць рушыць наперад сваю вялікую справу“.

Рабочыя выступяць у абарону сваіх правоў.

ЛЁНДАН, 2-7. У Манчэстэры прадстаўнікі саюзу прадзільшчыкаў заявілі ўласьнікам тэкстыльных прадпрыёмстваў, што рабочыя адмаўляюцца ад перамоў наконт патрабаваньня прадпрыёмцаў зьнізіць заработак на 12%.

Абвастрэньне клясавае барацьбы за межамі

ДЭМАНСТРАЦЫЯ ФРАНЦУСКІХ САЛДАТ.

ПАРЫЖ, 4-7. [illegible]

Крывавыя сутычкі рабочых з паліцыяй.

ПАРЫЖ, 4-7. [illegible]

Дабіцца легальнай дзейнасьці прафсаюзаў.

ВЕНА, 3-7. [illegible] працэс 62-х працаўнікоў унітарных прафсаюзаў, арыштаваных у красавіку ў Тэмэшвары ў часе наскоку паліцыі на дом прафсаюзаў.

Рада унітарных прафсаюзаў разгорт[illegible] саюзам правоў легальных арганізацый, за спыненьне працэсу і вызваленьне абвінавачаных. На 8-га ліпеня назначана ўсеагульная паўгадзінная дэманстрацыйная забастоўка.

Забастоўка трамвайных рабочых.

НЬЮ-ЁРК, 3-7. 1800 трамвайных рабочых у Нью-Арлеане (штат Муідыяна) абвясьцілі забастоўку, патрабуючы прызнаньня прафсаюзаў трамвайных рабочых. Між бастуючымі і штрэйкбрэхерамі здарылася некалькі сутычак. Ёсьць шмат параненых. 12 бастуючых арыштавана.

Пакараньне сьмерцю за паўстаньне ў 1919 годзе.

ПАРЫЖ, 2-7. За апошні час у Індакітаі часта ўхваляюцца суровыя прыгавары францускіх судоў па справах тубыльцаў, абвінавачаных ва ўдзельнасьці ў нацыянальна-рэвалюцыйным руху. Асаблівае абурэньне сярод тубыльцаў выклікаў прыгавор над тубыльскім салдатам, засуджаным да пакараньня сьмерцю за ўдзел у паўстаньні, якое адбывалася ў 1919 годзе.

Нарада прадстаўнікоў працоўнага сялянства.

БЭРЛІН, 1-7. Адбылася нарада прадстаўнікоў арганізацыі працоўнага сялянства Нямеччыны, Італіі, Францыі, Польшчы, Гішпаніі, Чэхаславакіі, Румыніі, Югаславіі і Латвіі. Нарада ўхваліла склікаць агульна-эўрапейскі кангрэс працоўнага сялянства. Таксама ўхвалена ўзмацніць сувязь між сялянствам асобных эўрапейскіх краін з мэтаю аб'яднаньня і далейшага разьвіцьця сялянскага руху.

Нарада абрала часовы камітэт з [illegible] сяброў, галоўнаю задачаю якога зьяўляецца падрыхтоўка надыходзячага кангрэсу. Камітэт знаходзіцца ў Бэрліне.

На працэсе фабрыкантаў фальшывак.

Поўнасьцю пацьвярджаецца фабрыкацыя фальшывак.

БЭРЛІН, 3-7. На судзе па справе Арлова абарона спрабавала зганьбіць сьведак абвінавачаньня. Абодвы абаронцы абвінавачвалі Зіверта ў тым, што ён сам прадаваў фальшыўкі „направа і налева“. У падцьверджаньне гэтага абаронцы прасілі дапытаць белагвардзейцаў генэрала Лямпэ і капітана Паўлава. Пры гэтым абодвы абаронцы дапусьцілі шэраг антысавецкіх выпадаў, прычым старшыня іх ня спыняў.

Якімі-ж выпадкамі былі перапоўнены паказаньні Лямпэ і Паўлава, якіх старшыня таксама ня супімаў. Сьведкі гэтыя паказалі, што Зіверт таксама распаўсюджваў фальшыўкі і што па яго віне палітычная паліцыя нярaз учыняла ні чым не апраўданыя арышты.

Дапытаны судом Нікербэкер расказаў, як Паўланоўскі спрабаваў прадаць яму 3 фальшывыя дакуманты, накіраваныя супроць сэнатара Бора. Пры гэтым Нікербэкер падкрэсьліў, што ўсе свае крокі ён рабіў згодна з радаю пасольства Злучаных Штатаў у Бэрліне, а таксама ў поўнай згодзе з нямецкай паліцыяй. Каб адхіліць паказаньні Нікербэкера, абвінавачаныя і іх абаронцы выклікалі ў якасьці сьведак эмігрантаў Дасэля і барона Кюстэра, якія перайшлі ў нямецкае падданства, а таксама нявесту Паўланоўскага Гертруду Думлер. Аднак, гэтыя сьведкі, самі таго не жадаючы, далі вельмі дрэнныя для абвінавачаных паказаньні. Дасэль поўнасьцю падцьвердзіў паказаньні Нікербэкера. Кюстэр паведаміў, між іншым, пра новыя цікавыя падрабязнасьці. Ён паказаў, што Арлоў падрабляў шыфры францускага генэральнага штабу. Думлер паказала, што яна асабіста атрымлівала ад Арлова фальшыўкі, накіраваныя супроць Бора, якія прызначаліся для перадачы Нікербэкеру. Арлоў сам дыктаваў ёй пераклад аднэй з фальшывак на ангельскую мову.

Згодна агульнага ўражаньня вынікі гэтага пасяджэньня суду можна ахарактарызаваць так: поўнасьцю падцьверджана фальшывасьць „дакумантаў“, прычым, блізкія да абвінавачаных асобы мімаволі дапоўнілі даныя, якія ёсьць у справе і далі новы матар'ял які выкрывае шпіёнскую дзейнасьць шайкі Арлова.

Сувязь Савецкай каапэрацыі з замежнай

МАСКВА, 3-VII. Савецкая каапэрацыя ўваходзіць у міжнародны каапэратыўны альянс, які ахапляе 36 краін, 110 арганізацый і 50 міліёнаў членаў. Лідэры альянсу праводзяць жывую барацьбу процi рэвалюцыйнага пралетарскага руху каапэрацыі, удзельнічаюць у органах сваіх буржуазных урадаў, падтрымліваюць іх палітыку і спрыяюць зрашчваньню спажывецкае каапэрацыі з капіталістычнымі прадпрыёмствамі.

За абарону пралетарскага погляду на каапэрацыю ў альянсе выступаюць толькі прадстаўнікі савецкае каапэрацыі. Савецкія каапэратары ўзьнімалі ў альянсе пытаньне аб барацьбе каапэрацыі супроць ваеннае небясьпекі і аб удзеле каапэрацыі ў эканамічнай барацьбе пралатарыяту. Каапэрацыйная прэса захаду праводзіць нясупынную кампанію нацкоўваньня і паклёпу процi савецкае каапэрацыі.

Што датычыць гандлёвае сувязі савецкае каапэрацыі з каапэрацыяй замежных краін, дык яны нясупынна пашыраюцца. На першым месцы па памерах абаротаў з Цэнтрасаюзам стаіць ангельская і шатляндзкая каапэрацыя. Вельмі цікавым зьяўляецца ажыўленьне гандлёвых узаемадачыненьняў з бэльгійскай каапэрацыяй. Летась Цэнтрасаюз закупіў у Бэльгіі на фабрыцы „Тэкстыль-Бэльж“, якая зьяўляецца мешаным прадпрыёмствам з удзелам каапэрацыйнага капіталу, спэцыяльныя гатункі баваўняна-папяровае тканіны. У гэтай апэрацыі Цэнтрасаюзу дадзен крэдыт да 2-х гадоў.

Гандлёвыя ўзаемадачыненьні Цэнтрасаюзу з нямецкай каапэрацыяй абмяжоўваюцца продажам ёй савецкіх экспартных тавараў—яек, дзікае птушкі і г. д. Гэтыя зьдзелкі дасягаюць зараз даволі значных сум. За апошні час ажывілася таксама дзелавая сувязь Цэнтрасаюзу з ангельскай каапэрацыяй, якая дае крэдыты на 2 гады. Шпарка разьвіваюцца дзелавыя ўзаемаадносіны Цэнтрасаюзу з мангольскай каапэрацыяй. Агульныя абароты Цэнтрасаюзу з замежнай каапэрацыяй у 1928-29 годзе перавялічаць 15 міліёнаў рублёў проці 10 міліёнаў з лішкам летась.

З ліку 25.585.000 сялянскіх гаспадарак у СССР сельска-гаспадарчай каапэрацыяй ахоплена (на 1-га кастрычніка 1928 году) 9,503 гаспадаркі, у тым ліку калгасамі ахоплена 481.300 гаспадарак і прасьцейшымі вытворчымі аб'яднаньнямі—1.412.500 гаспадарак. Тавараварот сельска-гаспадарчае каапэрацыі дасягнуў у 1927-28 годзе 2.535 міліёнаў рублёў.

Кватэрная каапэрацыя будуе сёлета на 107 міліёнаў новых памяшканьняў. У новыя кватэры будзе ўселена 140 тысяч чалавек. У СССР ёсьць каля 2-х тысяч кватэрна-будаўнічых каапэратываў і 100 жылсаюзаў. Каапэрацыйнае будаўніцтва ўзбуйняецца. Кватэрная каапэрацыя пачынае будаваць памяшканьні фабрычным спосабам.

Японскія колы—аб новым урадзе.

ТОКІЁ, 3-7. Японскія дзелавыя колы спрыяюча адзываюцца аб новым габінэце Хамацугі. Левыя рабочыя колы лічаць, што новы габінэт праіснуе, як відаць, нядоўга і, магчыма, пастараецца выказаць некаторы лібэралізм, падмагаючы, напрыклад, правай народна-сацыялістычнай партыі—Сакай-Мінсюто.

УЗДЫМ РЭВАЛЮЦЫЙНАЙ ХВАЛІ.

(Ад нашага варшаўскага карэспандэнта).

Гаспадарчы крызіс выклікаў новы ўздым рэвалюцыйнай хвалі. Катастрафічнае згортваньне вытворчасьці ў шэрагу рашаючых прамысловых раёнаў, як Лодзь, Бельск, Беласток прывяло да таго, што дзесяткі тысяч рабочых выкінуты на вуліцу. Але не беспрацоўе ў чыстым яго выглядзе, а частковае беспрацоўе характарызуе сучаснае становішча спраў на польскім рынку працы. Гэта зьявішча асабліва яскрава відаць у Лодзі. З афіцыйна зарэгістраваных 66.000 рабочых, занятых у лодзінскай тэкстыльнай прамысловасьці, поўны тыдзень працуе ўсяго ад 16 да 18 тысяч. Пераважная маса рабочых занята тры і два дні ў тыдзень. Пры гэтых умовах бюджэт рабочага хістаецца ад 20 да 25 злотых (ад 4 да 5 руб.) у тыдзень. Як пры існуючых цэнах на рэчы шырокага ўжываньня лодзінская рабочая сям'я можа існаваць невядома.

Замерла таксама будаўнічая прамысловасьць. Будаўнічы сэзон сёлета прапаў з прычыны ўрэзкі дзяржаўным банкам усіх крэдытаў на будаўніцтва. А прыватны крэдыт вельмі дарагі (процант за вучот даходзіць да 3-4 проц. у месяц) і капітал у будаўніцтва ня ідзе. Правал будаўнічага сэзону адбіўся і на іншых галінах гаспадаркі, у першую чаргу на цяжкай прамысловасьці. Гаспадарчы крызіс паступова ахапляе ўсю прамысловасьць.

Ня лепш таксама на сельска-гаспадарчым фронце. Пасьля выключна суровай зімы гэтага году, аграмаджанасьць вёскі і зямельны голад, даюць сябе адчуваць значна вастрэй, чым калі-небудзь. Галадуюць цэлыя сялянскія раёны. Афіцыйна прызнана галадаючай Віленшчына. Галадае Заходняя Украіна. Галадае Люблінішчына.

Вёска рэагавала на голад шэрагам забастовак і палітычных дэманстрацый, якія канчаліся ў многіх выпадках крывавай расправай. Досыць успомніць расстрэл у Хрэбенным, крывавыя падзеі ў Бацяцічах, раўскую забастоўку і лютае прыдушэньне паліцыяй першамайскіх сялянскіх дэманстрацый, як будзе ясным уздым рэвалюцыйных хваль.

Няма чаго гаварыць аб тым, што і ў гарадох ня лепш. Не праходзіць дня, каб газэты не паведамлялі аб новых крывавых сутычках рабочых з паліцыяй. Фон гэтых падзей усюды адзін і той-жа. Беспрацоўныя расстрэльваюцца ля гарадзкіх самакіраўніцтваў, куды яны прыходзяць патрабаваць работы і хлеба. Але дэманстрацыі ўпарта паўтараюцца кожны дзень у Лодзі, у Плоцку, у Ўлацлаўку, у Вільні, і нават іншых гарадох. Крывава прыдушаюцца выступленьні рабочых у абарону сваіх правоў ад абнаглеўшых фабрыкантаў, якія імкнуцца скарыстаць гаспадарчы крызіс у мэтах скарачэньня і без таго галоднай заработнай платы. Амаль кожны дзень мы назіраем падзеі ў Лодзі, дзе рабочыя не адзін раз спрабавалі заняць сілаю магістрат. Мы бачылі гэтымі днямі ў Пабяніцах на буйнейшай фабрыцы Крушэ і Эндэр, дзе рабочыя, заняўшы фабрычную тэрыторыю, зрабілі барыкады, якія былі заняты паліцыяй толькі пры дапамозе штыкавых удараў.

Ва ўсіх апошніх выступленьнях характэрна тая выключная вытрымка і цьвёрдасьць, клясавая самаахвярнасьць і выключная адвага, якія выяўляюць рабочыя. Лепшай ілюстрацыяй да гэтага служаць нядаўнія выбары ў Любліне, Пабяніцах і Гродзіску. У Любліне сьпіс рабоча-сялянскага блёку ў гарадзкое самакіраўніцтва быў ануляваны. Рабоча-сялянскі блёк усімі мерамі праследваўся. Выступіўшы на мітынгу блёку камуністычны дэпутат Керузальскі быў зьбіты паліцыяй да страты прытомнасьці. Тым ня менш, за ануляваны сьпіс блёку было пададзена звыш сямі тысяч галасоў, у той час як ППС атрымала тры тысячы галасоў, а група Яварoўскага (зубатаўшчына Пілсудзкага)—700. Уздым рэвалюцыйнай хвалі адбіўся яшчэ яскравей на выбарах у больнічную касу Пабяніц (Лодзінскі раён). За левы рабочы сьпіс пададзена 2.368 галасоў, а ППС разам з нямецкай сацыял-дэмакратычнай партыяй атрымалі 850 галасоў, група яварoўшчыкаў—180 галасоў. У Гродзіску на выбарах у гарадзкое самакіраўніцтва левы рабоча-сялянскі блёк атрымаў тры мандаты. Не хапала чатырох галасоў для атрыманьня чацьвертага мандату, у той час як ППС атрымала ўсяго адзін мандат.

Усе гэтыя выбары бясспрэчна даводзяць вялікі рост уплыву кампартыі ў рабочых масах. Яны даводзяць таксама поўнае банкроцтва ППС у рабочых раёнах. Нарэшце, што асабліва паказальна, выбары гавораць аб тым, што зараз польскі пралетарыят дае рашучы адпор спробе пілсудчыкаў пралезьці ў рабочы асяродак, між тым як яшчэ ў час выбараў у сойм у красавіку 1928 г. надзеі ў рабочых колах на магчымасьць гаспадарчага аздараўленьня краю былі досыць моцныя.

А Р.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

НА ПАСЯДЖЭНЬНІ ФІНАНСАВАЙ КАМІСІІ.

ПАРЫЖ, 2-VII. Як паведамляе агенцтва Гаваса, фінансавая камісія палаты дэпутатаў, абмеркаваўшы пытаньне аб даўгавых згодах, ухваліла ратыфікаваць згоду з агаворкамі, дадзенымі да закону аб ратыфікацыі. Камісія адмовілася абмяркоўваць па сутнасьці агаворкі, якія падлягаюць уключэньню ў законапраэкт аб ратыфікацыі, абгрунтоўваючы свой адказ тым, што яна ня ведае зьместу ўрадавага праэкту, пададзенага ў палату.

С.-Д. ДАПАМАГАЕ КЛЕРЫКАЛІЗМУ.

БЭРЛІН, 3-7. У прускім ляндтазе абмяркоўваўся ў першым чытаньні законапраэкт аб ратыфікацыі ўгавору між Прусіяй і Ватыканам. Выступаўшы ў спрэчках камуністычны дэпутат Аўслендэр падкрэсьліў, што сацыял-дэмакратыя «спрыяе клерыкалізму і аддае школы пад уладу духоўніцтва». Ляндтаг перадае законапраэкт у камісію.

АРГАНІЗАЦЫЯ ФАШЫСЦКАЙ ПАРТЫІ.

ВЕНА, 3-VII, Водлуг паведамленьняў з Бухарэсту, у Румыніі заснавалася новая фашысцкая партыя, на чале якое стаіць былы лібэрал Філіпэску.

Дыплёматычная хвароба.

ПЭЙПІН, 3-VII. Перамовы між Чан-Кай-Шы і Ен-Сі-Ш-анам раптам перарваны, бо Ен-Сі-Шан ляжыць у нямецкім шпіталі, які знаходзіцца ў пасольскім квартале. Фармальная прычына хваробы—вострае занядужаньне дызынтэрыяй.

Агенцтва Говэн паведамляе, што Ен-Сі-Шан лёг у шпіталь затым, што ня вытрымаў гарачыні, а таксама затым, што ён ня можа згадзіцца на патрабаваньне ўраду аб адмене яго падарожжа заграніцу.

Усебеларускі зьезд польскага працоўнага насельніцтва

Стаім на абароне сацыялістычнай бацькаўшчыны—СССР. — Сталёвым молатам дыктатуры пралетарыяту куём новы грамадзкі лад, — так заявілі дэлегаты зьезду.

ШЧЫРАЕ ПРЫВІТАНЬНЕ ПРАВАДЫРУ РАБОЧЫХ І ПРАЦОЎНАГА СЯЛЯНСТВА—ЦК КП(б)Б І РАБОЧА-СЯЛЯНСКАМУ ЎРАДУ—ЦВК І САЎНАРКОМУ БССР

ВАРШАЎСКІ АРГАНІЗАЦЫЙНЫ КАМІТЭТ НЕ ДАПУСЬЦІЎ ДЭЛЕГАЦЫЮ СССР НА ЗЬЕЗД. ФАШЫСТЫ БАЯЦЦА, КАБ ПРАЦОЎНЫЯ ПОЛЬШЧЫ НЯ ЎЗНАЛІ ПРАЎДУ ПРА СС[СР]

ГОЛАС ПРАЦОЎНЫХ ПАЛЯКАЎ.

Нябывалая актыўнасьць працоўных палякаў.

На ўсебеларускім зьезьдзе польскага працоўнага насельніцтва назіраецца нябывалая актыўнасьць з боку дэлегатаў. Для ўдзеу ў спрэчках па дакладах т.т. Клыса і Буткевіч запісалася 50 чал.—амаль палова ўсіх дэлегатаў зьезду.

Польскія рабочыя працоўныя сяляне Савецкай Беларусі на гэтым зьезьдзе яшчэ раз паказалі, што яны заўсёды будуць абараняць ад нападу імпэрыялістаў сваю сацыялістычную бацькаўшчыну—СССР, што яны ўпарта перабудоўваюць жыцьцё на новы сацыялістычны лад. Так заявілі дэлегаты зьезду ў сваіх выступленьнях.

— Толькі пры савецкай уладзе,—кажа селянін Магілеўскай акругі тав. Шчэрба,—перад намі адчынілася новае жыцьцё. Цяпер мы маем свой нацыянальны сельсавет, школу, свае нацыянальныя кааперацыйныя і крэдытныя т-вы, сваю польскую хату-чытальню. А раней што было? Нічога! Толькі і бачылі жандараў, якія прыяжджалі да нас і разганялі польскую школу. Мне нашы сяляне далі наказ, каб я перадаў зьезду, што калі польскі фашызм падыме сваю імпэрыялістычную лапу на СССР, мы, працоўныя сяляне, усе як адзін выступім абараняць СССР—сваю бацькаўшчыну.

— Нам савецкая ўлада дала ўсе магчымасьці, каб будаваць новае жыцьцё, разгортваць сваю культуру і гаспадарку. Мы ўсімі сіламі будзем дапамагаць ураду і прымаць шчыры ўдзел у ажыцьцяўленьні 5-годкі—заяўляе тав. Шлегель—рабочы чыгункі.

— Раней пры царскім ладзе,—кажа селянін Полацкай акругі тав. Праўдавіцкі,—нам гаварылі, што балоты асушваць нельга, што ў іх «чэрці» сядзяць. Савецкая ўлада не баіцца ніякіх „чарцей" і асушвае балоты.

Мы, акрамя савецкай улады і кампартыі, нікога не прызнаем.

— Мне рабочыя г. Барысава, дарučылі,—заяўляе т. Казімірчык,—перадаць зьезду, што мы, рабочыя **пад апеку польскіх паноў ніколі ня пойдзем.**

Рабочы-чыгуначнік ст Магілеў тав. Юрэцкі заявіў зьезду:

— **Мы, рабочыя-чыгуначнікі, будзем пракладваць сталёвыя рэйкі, па якіх на чырвоным паравозе паедзем да камунізму.**

Вось што гавораць рабочыя і працоўныя сяляне дэлегатам зьезду.

Прывітаньні зьезду—знак салідарнасьці ўсіх працоўных

Увесь час зьезд вітаюць дэлегацыі рабочых, сялян і працоўнай інтэлігенцыі. Гэтыя прывітаньні зьяўляюцца доказам пралетарскай салідарнасьці працоўных усіх нацыянальнасьцяй БССР.

— Раскажэце праўду пра СССР пралетарыям Польшчы, тыя, што паедзеце на варшаўскі зьезд,—заяўляе ў прывітаньні рабочы шкляной гуты „Пралетары" т. Грабарэвіч.

— Мы, чыгуначнікі,—кажа ў прывітаньні т. Тачко,—заўсёды будзем дапамагаць працоўным Польшчы ў іх змаганьні за савецкую ўладу.

На зьезьдзе назіраецца нябывалая актыўнасьць дэлегатаў, якія ў адзін голас ганьбяць польскі фашызм, у адзін голас заяўляюць, што працоўныя палякі БССР будуюць сацыялізм і нікому не аддадуць з рук сьцяг, заваяваны Кастрычнікам.

Салідарнасьць польскіх працоўных мас Савецкага Саюзу

Зьезду працоўных палякаў Савецкай Беларусі.

(Тэлеграма з Кіева).

Усеукраінскі зьезд працоўных палякаў пасылае пралетарскае прывітаньне польскім працоўным масам братэрскай рэспублікі. Мы пераконаны, што агульныя задачы, якія стаяць перад вашым і нашым зьездамі, будуць вырашаны пры ўпартай волі шырокіх польскіх працоўных мас.

Няхай жыве рэвалюцыйная клясавая салідарнасьць працоўных ўсяго сьвету.

Няхай жыве Савецкая Беларусь.

Усебеларускаму зьезду працоўных палякаў.

(Тэлеграма з Масквы)

Усерасейскі зьезд працоўных палякаў пасылае вам братэрскае прывітаньне. Зьезд наш адначасова праходзіць з вашым—у імкненьні да вялікай будовы сацыялізму, гатоўнасьці абараняць нашу бацькаўшчыну—СССР і расказаць на варшаўскім зьезьдзе праўду аб дасягненьнях польскага працоўнага насельніцтва СССР і ўціску рабочых, сялян і нацменшасьцяў у фашысцкай Польшчы.

Прэч яднаньне народаў. Няхай жыве салідарнасьць усіх працоўных і эксплёатуемых.

Усерасейскаму і Ўсеукраінскаму зьездам працоўных палякаў

(Ад Усебеларускага зьезду).

Таварышы! Вашы тэлеграмы мы зразумелі, як яшчэ адну вялікую адзнаку салідарнасьці польскіх працоўных мас СССР, які толькі адзін зьяўляецца нашай бацькаўшчынай, адхіліўшы прэч лёзунгі польскага фашызму і інш. капіталістычных краін аб яднаньні народаў.

Няхай жыве клясавае рэвалюцыйнае яднаньне!

Няхай жыве барацьба працоўных усіх народнасьцяй з клясавым ворагам!

Няхай жыве СССР.

Няхай жыве сусьветная сацыяльная рэвалюцыя!

Рэзалюцыя па інфармацыі т. Кукелка аб варшаўскім зьезьдзе.

Заслухаўшы інфармацыю тав. Кукелкі аб варшаўскім зьезьдзе зарубежных палякаў, Усебеларускі зьезд працоўнага польскага насельніцтва БССР цалкам ухваляе пастанову аб правядзеньні выбараў дэлегацыі на варшаўскі зьезд, прынятую грамадзкім камітэтам БССР, які арганізоўваўся па ініцыятыве польскіх грамадзкіх арганізацый і польскіх клюбаў, польскай сэкцыі пралетарскіх пісьменьнікаў, камітэтаў узаемадапамогі газэты „Орка".

Усебеларускі зьезд працоўнага польскага насельніцтва добра разумее, што фашысты і імпэрыялісты хочуць выкарыстаць зьезд для сваіх мэтаў, каб пад прыкрыцьцём патрыятычнай красамоўнасьці аб адзіным нацыянальным фронце падрыхтаваць вайну супроць СССР — першае дзяржавы дыктатуры пралетарыяту, што яны пастараюцца зацямніць у разуменьні працоўных Польшчы і ўсяго сьвету эканамічны крызіс у Польшчы, крайнюю пакуту працоўных мас.

Фашысты хочуць выкарыстаць зьезд дзеля таго, каб словамі аб рацыянальным адзінстве і клясавай згодзе прыкрыць узмацненьне клясавай барацьбы і сваю палітыку ўціску ў адносінах да беларусаў, украінцаў і нацыянальнасьцяў: яўрэяў літоўцаў, немцаў і інш. Яны будуць імкнуцца процьпаставіць узмацненьню рэвалюцыйнага руху працоўных мас Польшчы адзіны нацыянальны фронт і выкарыстаць зьезд для прапаганды фашызму сярод зарубежных палякаў, каб такім чынам абаперціся на іх і адарваць польскія працоўныя масы ад агульнага рэвалюцыйнага руху.

Весткі з цэлага шэрагу месц аб падборы кандыдатаў на варшаўскі зьезд польскімі грамадзкімі буржуазнымі арганізацыямі заграніцай, а таксама аб тэй заўзятай кампаніі, якую праводзіць буржуазная польская прэса супроць удзелу ў зьезьдзе савецкай дэлегацыі — выкрываюць сапраўдны фашысцкі намер. Фашысты і імпэрыялісты баяцца, што дэлегацыя працоўнага польскага насельніцтва СССР выкрые іх сапраўдны твар і перашкодзіць распаўсюджваць абман і паклёп аб СССР.

Зьезд заяўляе, што дэлегацыя ад працоўных польскага насельніцтва Беларусі, абраная дзесяткамі тысяч працоўных палякаў на аснове самай шырокай дэмакратыі ўсім працоўным насельніцтвам БССР (апроч 1.357 асоб, пазбаўленых права голасу, сярод якіх эксплёатуе чужую працу 555, белагвардзейцаў—68, былых паліцэйскіх і жандараў —145, спэкулянтаў—126, асоб духоўнага званьня—47 і рэшта —пазбаўленых права голасу згодна пастаноў суду), зьяўляецца адзіным прадстаўніком усяго працоўнага пальскага насельніцтва БССР і што яна выканае пажаданьні працоўных палякаў БССР, выказаныя ў рэзалюцыях, якія ўхвалены на сходах і канфэрэнцыях у выглядзе сотняў наказаў.

Польскае працоўнае насельніцтва добра разумее контр-рэвалюцыйны зьмест лёзунгу нацыянальнага адзінства, разумее, што ня можа быць нацыянальнага адзінства між прыгнятацелем, эксплёататарам абшарнікам капіталістам—палякамі і між рабочым і селянінам, якіх тыя эксплёатуюць. Ня можа быць адзінства між эмігрантам-рабочым, выкінутым з сваёй краіны голадам, і сытым фабрыкантам.

Польскія працоўныя масы, якія прайшлі шлях рэвалюцыйнай барацьбы, пераканаліся, што вызваленьне дало ім не нацыянальнае адзінства, а ўпартая суровая клясавая барацьба, якая скончылася перамогаю дыктатуры пралетарыяту, што толькі дыктатура пралетарыяту дала ім раўнапраўнасьць і магчымасьць актыўнага ўдзелу ў сацыялістычным будаўніцтве.

Пагроза вайны ўсё больш пашыраецца. Працоўныя масы БССР разумеюць, што ўвесь цяжар вайны перш-на-перш будзе адчувацца на межах БССР, і з гэтае прычыны пільна сочаць за кожным манэўрам імпэрыялістаў, каб быць гатовымі да абароны. Дэлегацыя польскага працоўнага насельніцтва на варшаўскі зьезд павінна выказаць жаданьне працоўных мас мірна працаваць. Дэлегацыя павінна заявіць, што толькі савецкі ўрад праводзіць мірную палітыку і выказаць упэўненасьць, што рабочыя і працоўнае сялянства Польшчы і іншых капіталістычных краін здолеюць уціхамірыць імпэрыялістычныя імкненьні буржуазеі.

На ўсе спробы распаўсюджваць паклёп і ману аб СССР наша дэлегацыя павінна адказаць тым, што яна раскажа ўсю праўду аб СССР; яна павінна заявіць, што працоўнае польскае насельніцтва толькі дзякуючы пралетарскай рэвалюцыі набыло магчымасьць эканамічнага і культурнага разьвіцьця, што тут, у сваёй сацыялістычнай бацькаўчыне разам з працоўнымі інтых нацыянальнасьцяў пад кіраўніцтвам пралетарыяту і яго камуністычнай партыі ўсё больш узмацняецца будаўніцтва сацыялізму, і што польскае працоўнае насельніцтва будзе заўсёды абараняць СССР — рэспубліку працы—перад усімі замахамі імпэрыялістаў.

Дэлегацыя ад працоўнага польскага насельніцтва павінна паехаць на варшаўскі зьезд, каб узмацняць братэрскую салідарнасьць між польскімі працоўнымі масамі СССР, Польшчы і іншых краін, каб расказаць пра вялічэзны вопыт працоўных мас СССР, у тым ліку польскіх працоўных мас, у справе сацыялістычнага будаўніцтва, а таксама ўсебакова асьвятліць становішча працоўнага польскага насельніцтва. У звязку з гэтым зьезд даручае дэлегацыі падаць на разгляд зьезду наступныя даклады: [illegible]

Адказ варшаўскага арганізацыйнага камітэту ўсерасейскаму [illegible]

Спосабы [illegible] дзе. У выбарах ня брала ўдзелу толькі 1.357 асоб—эксплёататараў чужой працы, былых жандараў і паліцэйскіх, спэкулянтаў, асоб духоўнага званьня і крымінальных элемэнтаў, пазбаўленых права голасу на аснове пастаноў суду. Гэтыя асобы ні ў якім разе ня могуць прэтэндаваць на прадстаўніцтва ад польскага насельніцтва. Прадстаўляць польскае насельніцтва БССР можа толькі дэлегацыя, абраная на гэтым зьезьдзе; з гэтае прычыны зьезд катэгарычна пратэстуе праці недапушчэньня дэлегацыі працоўнага насельніцтва СССР удзельнічаць у варшаўскім зьезьдзе і пастанаўляе: абраць дэлегацыю з 5-ці чалавек, затрабаваць ад варшаўскага арганізацыйнага камітэту перагляду сваёй пастановы і апошняга тэрміновага адказу.

ПРЫВІТАНЬНЕ ЦК КП(б)Б.

[illegible]

ВЫБАРЫ ДЭЛЕГАТАЎ НА ВАРШАЎСКІ ЗЬЕЗД.

Зьезд аднагалосна пастанавіў абраць дэлегацыю на варшаўскі зьезд у складзе наступных таварышоў: РУТКОЎСКІ, беспартыйны, рабочы гуты імя Домбаля г. Б[illegible]; ВІСЛАЎХ, беспартыйны, старшыня с.-г. калектыву Мазы[illegible]; КУКЕЛА, член КП(б)Б, [illegible]; МАНІШЭЎСКАЯ, беспартыйная, настаўніца Менску; СКАЎРОНАК, беспартыйная, работніца г. Менску. Кандыдатам абрана т. БУТН[illegible], член КП(б)Б, дацэнт БДУ.

ЗАЧЫНЕНЬНЕ ЗЬЕЗДУ.

Пасьля абраньня дэлегатаў на варшаўскі зьезд і прыняцьця ўсіх рэзалюцый [illegible] Усебеларускі зьезд [illegible] зачыняецца.

[illegible] шыстаў і паноў.

Гучныя воплескі пакрываюць [illegible]нія словы прамоўцы. Выступала шмат таварышоў; усе яны даюць наказы абраным дэлегатам.

Зьезд зачыняўся а 11 гадз. [illegible]ры з вялікім уздымам, пад гукі [illegible] і доўгія нясьціхаючыя воплескі.

Прывітаньне ад зьезду Ц[illegible] СНК БССР будзе зьмешчана ў наступным нумары.

А. ХАЦКЕВІЧ.

Канчатковыя вынікі перавыбараў саветаў Беларусі.

Зараз мы маем ня толькі поўнасьцю сабраныя весткі аб праведзенай перавыбарчай кампаніі, а нават маем падагуленыя вынікі па перавыбарах саветаў амаль ад усіх адпаведных акруговых арганізацый. На падставе гэтых падагуленых матар'ялаў мы можам у сучасны момант ужо зрабіць поўныя і канчатковыя вынікі перавыбараў саветаў па ўсёй Беларусі, робячы належную ацэнку як станоўчаму, так і адмоўнаму ў гэтай вельмі важнай палітычнай кампаніі.

Перавыбарчая кампанія саветаў у бягучым годзе праходзіла ў умовах буйных посьпехаў у гаспадарча-культурным і сацыялістычным будаўніцтве, павышэньня матар'яльна-культурнага ўзроўню рабочых і сяля, росту іх палітычнай сьвядомасьці і актыўнасьці, павялічэньня згуртаванасьці радоў пралетарыяту і асноўных мас сялянства вакол партыі і саветаў. З другога боку, пасьпяхова і цьвёрда ажыцьцяўляемая партыяй і Савецкай уладай лінія рашучага наступленьня на капіталістычныя элемэнты гораду і вёскі выклікала актыўнае супраціўленьне мерапрыёмствам сацыялістычнага будаўніцтва в боку клясава-варожых элемэнтаў.

З самага пачатку падрыхтоўкі да перавыбараў, ва ўмовах вышэйадзначаных акалічнасьцяй, у поўнай адпаведнасьці з агульнай лініяй партыі, вызначанай апошнімі зьездамі УсеКП(б) і КП(б)Б, Цэнтральным Камітэтам КП(б)Б былі вызначаны канкрэтныя палітычныя задачы апошняй перавыбарчай кампаніі. Гэтыя задачы, канкрэтна фармуляваныя, вызначаліся ў тым, каб яшчэ больш актывізаваць пралетарыят у асноўную масу сялянства і яшчэ шчыльней згуртаваць іх вакол лініі партыіі для рашучага адпору ўзрослай актыўнасьці варожых клясавых элемэнтаў і далейшага разгортваньня шырокага наступленьня на кулака і нэпмана; мабілізаваць увагу шырокіх працоўных мас да галоўных пытаньняў сацыялістычнага будаўніцтва—індустрыялізацыі краіны, калектывізацыі сельскай гаспадаркі і ўздыму яе ўраджайнасьці; яшчэ больш узмацніць саюз рабочае клясы з асноўнай масай сялянства і бядняцка-серадняцкі блёк; замацаваць і палепшыць працу груп беднаты; шырока разгарнуць крытыку і самакрытыку недахопаў савецкага апарату, ачысьціць яго ад бюракратычных скажэньняў і бюракратаў, абнавіць і папоўніць сьвежымі кадрамі выбраных і вылучаных рабочых батракоў і бядняцка-серадняцкага актыву; максымальна павялічыць удзел у кампаніі працоўных усіх нацыянальнасьцяй; рашуча павялічыць удзел жанчын-работніц і сялянак у перавыбарах і ў складзе выбарных савецкіх органаў; узмацніць кіруючую ролю партыі і партарганізацый на мясцох у перавыбарчай кампаніі саветаў.

Што мы маем у агульных выніках перавыбараў?

У выніку сталай напружанай працы, падрыхтоўчая праца да справаздачна-перавыбарчай кампаніі і кіраваньне ёю з боку партыйных органаў з актыўным удзелам усяе арганізацыі забясьпечыла выкананьне адзначаных задач гэтае кампаніі шляхам своечасовага і дастатковага завастрэньня ўвагі рабочае клясы і ўсіх працоўных наогул па пытаньнях перавыбараў і задач сацыялістычнага будаўніцтва, шляхам абгаварэньня гэтых задач і канкрэтных пытаньняў на шэрагу канфэрэнцый, нарад, пленарных пасяджэньняў і сходаў, мабілізацыі партыйных сіл з цэнтру, акруг і раёнаў для практычнай працы па правядзеньню і кіраўніцтву кампаніяй на мясцох. Вялікая праца прароблена партарганізацыяй у галіне падбору кандыдатур у новы склад саветаў і па вылучэньню. Бясспрэчна, з самага пачатку кампаніі шырока была мабілізавана ўвага працоўных гораду і вёскі вакол чарговых задач сацыялістычнага будаўніцтва праз друк, палітасьветныя ўстановы, пастаноўу справаздач вышэйшых органаў улады непасрэдна перад працоўнымі масамі, праз складаньне і абгаварэньне наказаў, якія ў пераважнай большасьці зьяўляюцца канкрэтнымі плянамі ажыцьцяўленьня генэральнай лініі партыі ў умовах кожнага раёну і савету. Паўней і значна лепш, чым у мінулую кампанію, праведзена праца па арганізацыі вясковай беднаты і батрацтва, а таксама па падрыхтоўцы працоўных жанчын і моладзі шляхам правядзеньня спэцыяльных нарад, сходаў і канфэрэнцый гэтых груп выбаршчыкаў.

У значнай частцы раёнаў сходы беднаты і жанчын праводзіліся па два разы—перад справаздачамі саветаў і перад выбарамі іх—амаль у кожным выбарчым вучастку. Адзначаныя сходы праходзілі пры высокай актыўнасьці ўдзельнікаў, якая даходзіла ў сярэднім да 13 проц. выступаўшых на сходах беднаты, 12 проц.—на сходах моладзі, 10 проц.—на сходах жанчын і г. д.

Дэцэнтралізацыя справы распрацоўкі наказаў, перанесенай у гэтую кампанію ў раёны, дала магчымасьць, побач з поўным адбіткам агульнай палітычнай лініі і задач партыі, дастаткова ўлічыць мясцовыя ўмовы, прапановы і патрэбы працоўных мас. Канкрэтная распрацоўка на мясцох наказаў выклікала вялікую зацікаўленасьць выбаршчыкаў і садзейнічала іх актывізацыі.

Камсамол у гэтую перавыбарчую кампанію выявіў вялізарную актыўнасьць, непасрэдна ўдзельнічаючы і дапамагаючы партарганізацыям і савецкім органам у скліканьні сходаў беднаты, жанчын, моладзі, батрацтва, агульных справаздачных і перавыбарчых сходаў, у складаньні сьпісаў выбаршчыкаў і асоб, пазбаўленых выбарчага права. У шэрагу месц, асабліва ў гарадох, камсамольскія арганізацыі (камсамолкі) дапамагалі забясьпечыць больш поўны ўдзел працоўных жанчын у перавыбарах, у прыватнасьці, шляхам арганізацыі дагляду за дзецьмі на час сходаў.

Прафсаюзы ў гэтую кампанію прымалі сапраўдны непасрэдны ўдзел у перавыбарах саветаў, арганізуючы вакол правядзеньня кампаніі і яе задач гарадзкі і вясковы пралетарыят. Асаблівай увагі заслугоўваюць новыя формы кіраўнічай сувязі рабочае клясы з сялянствам праз пасылку для ўдзелу ў справаздачна-перавыбарчай кампаніі на вёсцы рабочых брыгад. За ўвесь час перавыбараў каля тысячы чалавек гарадзкіх рабочых пабывалі на вёсках, на сходах, прымаючы актыўны ўдзел у вырашэньні задач перавыбараў.

Разам з гэтым, як дасягненьне, трэба адзначыць вялікую самадзейнасьць гарадзкога пралетарыяту наогул, якая выяўлялася ў арганізацыі мітынгаў-пераклічак і спаборніцтваў паміж гарадамі на лепшае правядзеньпе перавыбараў.

Справаздачная кампанія гэтага году адзначалася больш выразнай пастаноўкай перад выбаршчыкамі палітычных задач і канкрэтных момантаў працы саветаў ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Сыстэма шырокага прыцягненьня да справаздачнасьці ня толькі саветаў, але і радавых членаў апошніх, ведамсьцьвенных устаноў, грамадзкіх арганізацый і вышэйшых органаў улады, зрабіла кампанію сапраўдным аглядам шматмільённых працоўных мас усяго нашага сацыялістычнага будаўніцтва, значна павялічыла іх актыўнасьць і зацікаўленасьць агульна-палітычнымі задачамі краіны і працай саветаў, дапамагла выяўленьню недахопаў у працы савецкага апарату і дзелавых прапаноў для яго палепшаньня ў шматлікіх выступленьнях і рэзалюцыях справаздачных сходаў. Канкрэтным вынікам рэагаваньня працоўных мас на бязьдзейнасьць і нездавальняючую працу паасобных сваіх дэпутатаў было адкліканьне звыш трохсот такіх дэпутатаў яшчэ ў часы справаздачнай кампаніі і да яе пачатку як у горадзе, так і асабліва на вёсцы.

На справаздачных і выбарчых сходах мы наглядалі нябывалую актыўнасьць усіх груп насельніцтва. Вялізарнейшую актыўнасьць у гэтую перавыбарчую кампанію праявілі гарадзкі пралетарыят, батрацтва і асноўныя масы сялянства, цалкам падтрымліваючы лінію партыі і мерапрыёмствы савецкай улады. У запатрабаваньнях гэтых груп у большасьці рэзалюцый і наказах адзначалася неабходнасьць узмацненьня барацьбы з бюракратызмам і скрыўленьнем клясавай лініі ў савецкім апараце, палепшаньня сацыяльна-культурнага абслугоўваньня працоўных. Гэта маса выбаршчыкаў пад кіраўніцтвам партарганізацый давала рашучы адпор усім варожым элементам ва ўсіх іх праяўленьнях з пачатку і да канца перавыбарчай кампаніі, ня гледзячы на спробы кулацкага тэрору, накіраванага супроць вясковых грамадзкіх працаўнікоў.

Працоўнае насельніцтва нацыянальных меншасьцяй актыўна ўдзельнічала ў справаздачна-перавыбарчай кампаніі нароўні з асноўным насельніцтвам данай мясцовасьці. Пры гэтым адзначаецца павялічэньне яўкі на справаздачныя і перавыбарчыя сходы па шэрагу нацыянальных саветаў да 80 і больш процантаў; працоўная жанчына нацыянальных меншасьцяй удзельнічала ў перавыбарах месцамі да 75 проц. Яшчэ ў большай меры, чым у мінулую кампанію, выявілася групаваньне нацыянальных меншасьцяй па клясаваму, а не па нацыянальнаму прызнаку. Як правіла, паміж карэнным насельніцтвам і нацыянальнымі меншасьцямі ў перавыбарчую кампанію былі добрыя ўзаемаадносіны, хоць у паасобных мясцох яшчэ мелі месца шавіністычныя настроі і нацыянальная замкнутасьць, што было ўжо рэдкім зьявішчам. Практычна ажыцьцяўляючы нацыянальную палітыку ў перавыбарах арганізаваны новыя нацыянальныя саветы: 2 польскія, 1 украінскі, 1 яўрэйскі і 1 літоўскі.

Вясковая інтэлігенцыя, асабліва настаўніцтва, у пераважнай сваёй частцы, актыўна дапамагала ў правядзеньні кампаніі і выступала разам з бядняцка-серадняцкай часткай выбаршчыкаў супроць часамі наступаўшага кулака. Аднак, некаторая частка настаўніцтва і асабліва іншых катэгорый вясковай інтэлігенцыі засталася ў кампаніі пасыўнай, абмежаваўшыся фармальным удзелам і баючыся пакрыўдзіць заможных і кулака. У некаторых выпадках асобы вясковай інтэлігенцыі выступалі за адно з кулацка-заможніцкімі групоўкамі і часам нават станавіліся на чале апошніх.

Клясава-варожыя элемэнты—вясковае кулацтва, клерыкалы ўсіх нацыянальнасьцяй і інш. яшчэ задоўга да пачатку кампаніі перавыбараў распачалі з свайго боку падрыхтоўку шляхам тайных сходаў, нарад, індывідуальнай і групавой агітацыі, подкупу, спайваньня і іншых самых разнастайных мэтадаў. У некаторых мясцох са злосьці на сваё бясьсільле, як адзначалася вышэй, гэтыя элемэнты станавіліся нават на шлях тэрору, што выявілася ў шэрагу выпадкаў пагроз, нападаў, забойстваў, падпалаў, меўшых месца ў час справаздачнай і выбарчай кампаніі.

Кулакі, нэпманы і дапаможнікі, так званыя „былыя людзі", у часе перавыбараў выступалі супроць палітыкі наступленьня на кулака, супроць работы з беднатой, супроць калектывізацыі сельскай гаспадаркі і наогул супроць усяе палітыкі Савецкай улады ў яўна антысавецкай контррэвалюцыйнай форме, а часамі пад выглядам абароны бядняцка-серадняцкіх інтарэсаў.

Аднак, усе гэтыя спробы клясавага ворага ў большасьці выкрываліся і знаходзілі рашучы адпор з боку бядняцка-серадняцкага блёку і ўсяе савецкае грамадзкасьці.

Паўней, чым у мінулыя кампаніі, былі выяўлены і пазбаўлены выбарчых правоў усе непрацоўныя і варожыя пралетарскай дыктатуры элемэнты, прычым увогуле процант пазбаўленых выбарчага права ў адносінах да ўсяго насельніцтва вышэй 18 год, павялічыўся толькі нязначна: па сельскіх саветах з 1,4 да 1,9 проц., па мястэчковых—з 14 проц. да 14,8 проц., па неакруговых гарсаветах—з 12,8 да 13,8 проц. і па акруговых гарсаветах—з 8 да 9,1 проц., што сьведчыць аб правільнасьці ў асноўным праведзенай у гэтым напрамку работы. Аднак, мы маем у гэтай справе на мясцох шэраг індывідуальных памылак, якія зараз выпраўляюцца.

Пры перавыбарах саветаў усе працоўныя, асабліва пралетарская [illegible] выбаршчыкаў гораду і вёскі, [illegible] больш, чым у мінулыя кампаніі, у[illegible]нічала ў сходах. Агульны пр[illegible] яўкі на перавыбары, у параўнан[ьні з] мінулай кампаніяй, павялічыў[ся з] 46,3 да 58,7 проц. па сельскіх [саве]тах, ад 49,6 да 63,5 проц. на м[ястэч]ковых і ад 62,4 да 71,1 проц. [па га]радзкіх саветах. Пры гэтым яўк[а ба]тракоў і с.-г. рабочых па се[л]мясцовасьцях у сярэднім дасягае [70] процантаў, а яўка рабочых у га[радох] —да 79,2 проц.

Асабліва значна павялічылася [ў гэ]тую кампанію актыўнасьць прац[оўных] жанчын, у прыватнасьці па сел[ьскіх саве]тах, дзе яўка дасягнула 42,4 [проц.] супроць 26,4 проц. у мінулыя выбары.

Гэтыя дасягненьні мы маем [у вы]ніку выключнай увагі справе ак[тывізацыі] працоўных жанчын у гэту[ю пе]равыбарчую кампанію, шэрагу [спэ]цыяльных мерапрыёмстваў, як па[сяджэн]ныя жаночыя сходы і сходы ка[і]ваныя, з падзелам тэрміну яўк[і вы]баршчыкаў аднае сям'і на дзьве [і]і масавай падрыхтоўчай працай [ар]ганізацый. Падрыхтоўка канды[датур] у перавыбарах мела выключнае [зна]чэньне. Вось вынікі гэтага: кан[дыда]туры, падрыхтаваныя партарг[аніза]цыямі і шырока абгавораныя на [схо]дах беднаты і іншых масавых а[ргані]зацый, пры поўным захаваньні [дэма]кратыі на выбарах, прайшлі пры[кладна] на 80 проц. у вёсцы і на 9[5] проц. у горадзе. Пры гэтым ме[лі] месца правалы ў значнай частцы [тлу]мачыліся недастатковай увагай м[ясцо]вых арганізацый да падбору кан[дыда]тур. Таму зусім слушна, што [і] кандыдатуры тут-жа на сходах [вы]чайна замяняліся лепшымі канды[дату]рамі з беднякоў, партыйцаў і к[ам]мольцаў. Выпадкі-ж правядзеньня [кан]дыдатур заможных, замест рэкам[енда]ваных, наглядаліся ў кампаніі т[ольк]і як рэдкія зьявішчы.

(Працяг будзе).

Працу сельсаветаў—пад кантроль мас.

НАШ ЛЁЗУНГ: АПОРА НА БЕДНАТУ, САЮЗ З СЕРАДНЯКОМ, БЯЗЬЛІТАСНАЯ БАРАЦЬБА З КУЛАКОМ.

Сельсавет і арганізацыя беднаты

...варваючы вынікі перавыбараў са-... і спыняючыся на працы доваабра... ветаў, ЦК партыі запрананаваў ... партыйным арганізацыям палеп... кіраўніцтва працай саветаў па ...ховаму выкананьню імі вялікіх за-... звязаных з ажыцьцяўленьнем пяці-... га пляну народнае гаспадаркі, ма-... очы ўсе сілы рабочай клясы і пра-... х мас сялянства, асабліва батракоў ... аты, на перамогу цяжкасьцяй са-... тычнага будаўніцтва для неаслаб-... рацьбы з капіталістычнымі элемэн-... выкарчоўкі самых карэньняў ка-... му". Правядзеньне ў жыцьцё на-... і барацьбы мясцовых саветаў за ... цяўленьне пяцігодкі можа быць ... ховым толькі пры ўмове правіль-... ясавай палітыкі саветаў.

...гул, можна вызначыць чатыры ...ыя адзнакі, якія гарантуюць пра-... сьць клясавай лініі сельсаветаў ... ы і клясавы склад сельсаветаў, ...іцтва з боку РВК, кантроль маса-... ганізацый беднаты і батрацтва і ...інае кіраўніцтва. Калі прыгля-... да дзейнасьці сельсаветаў міну-... кладу і да справаздачнай кампаніі ... таў у пэрыяд перавыбараў, можна ... віць, што асноўнай гарантыяй ... цяўленьня клясавай лініі зьяўляецца ... на пастаўленая арганізацыя бедна-... і батрацтва.

...сісты склад сельсаветаў не зьяў-... дастатковай гарантыяй вытрыма-... клясавай палітыкі сельсаветаў. Ва ... нашае сельскае гаспадаркі маг-... пераход з аднаго пласта сялян-... другі. У выніку росту дабрабыту ... й гаспадарцы дэпутат сельсавету ... пераходзіць ад абароны інтарэсаў ... групы да абароны інтарэсаў дру-... упы.

...аньне кадраў сельсаветаў—адно з ...ых пытаньняў палепшаньня пра-... авой сеткі саветаў. Арганізацыя ... па падрыхтоўцы нізавога савец-... апарату дасьць магчымасьць ства-... дастаткова шырокі і падрыхтаваны ... вецкіх будаўнікоў для вёскі. Аднак, ... курсы не вырашаюць поўнасьцю ... ыня аб гарантыях клясавай палі-... сельсаветаў. Узмацненьне асноўна-... яна нашага нізавога савецкага апа-... РВК, дасьць магчымасьць добра ... іць справу інструктаваньня і кі-... тва працай сельсаветаў. Але тут ... мся ня толькі ў бюджэт РВК, але ... сутнасьць падрыхтаваных працаў-... па савецкаму будаўніцтву.

... наяўнасьці буйных раёнаў цяж-... арыць такія абставіны, каб члены ... ваходзілі ва ўсе дробязі працы ... ветаў. Такім чынам РВК, выпраў-... клясавую лінію сельсаветаў, усё-ж ... ваей аддаленасьці і малога ліку ... інстуктарскага апарату цяжка ... аваць у поўнай меры клясавую ... ку сельсаветаў. Палітыка калекты-... і будаўніцтва збожжавых фабрык, аб'ядноўваючы сельска-гаспадарчы пралетарыят і беднату, будуць бязумоўна ўзмацняць партыйныя арганізацыі вёскі і павялічваць іх уплыў на дзейнасьць сельсаветаў.

Апошні зьезд саветаў, падагульваючы перавыбарчую кампанію, падкрэсьліў неабходнасьць палепшаньня матар'яльных умоў працы сельсаветаў. Бюджэт павінен быць ва ўсіх сельсаветах. Гэта, бязумоўна, палепшыць матар'яльнае становішча сельсаветаў, забясьпечыць больш устойлівы кадр іх працаўнікоў і дапаможа больш плянава праводзіць усе кампаніі і павялічваць агульны ўплыў сельсаветаў на ўсё гаспадарчае жыцьцё вёскі. Аднак, усё гэта сельсавет зможа выканаць толькі тады, калі ён будзе абапірацца на магутныя арганізаваныя пласты беднаты і батрацтва, калі ён будзе ўцягваць гэтыя пласты ў сваю непасрэдную працу, праводзячы ўсе свае кампаніі праз адпаведныя арганізацыі гэтых мас сялянства. Групы беднаты, якія нажаль часта існуюць на паперы, павінна будуць зрабіцца асноўнымі рухавікамі работы сельсаветаў. Арганізаваная бедната і батрацтва праз гэтыя групы павінны кантраляваць штодзённую працу сельсаветаў.

Спаўзаньне з правільных клясавых пазіцый раней усяго будзе адбівацца на беднаце і батрацтве. Будучы арганізаванымі гэтыя пласты сялянства заўсёды будуць мець магчымасьць аказаць адпаведны ўплыў на тыя клеткі нашага нізавога савецкага апарату, якія маюць прыхільнасьць да перараджэньня і да спаўзаньня з клясавых пазіцый.

Вопыт хлебазагатовак і выбарчай кампаніі паказвае абвастрэньне клясавай барацьбы ў вёсцы. Кулак без супраціўленьня не здае сваіх пазіцый. Ва ўмовах абвастрэньня клясавай барацьбы, пытаньне аб правільнасьці клясавай палітыкі сельсаветаў мае вялізарнейшае значэньне. Капіталістычныя элементы страціўшы надзею абараніць свае пазіцыі ў адкрытай барацьбе з пралетарыятам і беднатой, імкнуцца падкупіць і спаіць паасобных працаўнікоў нашага нізавога савецкага апарату. Трэба адзначыць—гэта ім калі-ні-калі ўдаецца. Папярэдзіць тактыку кулакоў у гэтым напрамку мы можам толькі тады, калі пастаўім усіх працаўнікоў нізавога савецкага апарату пад штодзённы неабходны кантроль арганізаваных мас сельска-гаспадарчага пралетарыяту і беднаты.

Арганізаваць беднату—гэта значыць раней усяго згуртаваць яе з батрацтвам, павялічыць яе сувязь з серадняком і зрабіць сапраўднай апорай пралетарыяту ў вёсцы. Арганізаваная бедната ня можа стаяць у баку ад працы сельсаветаў. Самая сутнасьць яе арганізацыі патрабуе ўдзелу груп беднаты ва ўсёй практычнай працы сельсавету. Тут сельсавет можа набыць невычарпаную крыніцу энэргіі для рэвалюцыйнай перабудовы вёскі.

№.

ПРЫ С.-С. НЕАБХОДНЫ ПРАВАВЫЯ КАМІСІІ.

(У парадку абмеркаваньня).

Для таго, каб весьці сыстэматычнае аздараўленьне савецкага апарату, барацьбу з скрыўленьнем клясава-пралетарскай лініі і з парушэньнямі рэвалюцыйнай законнасьці, патрэбна ў гэтым, як і ва ўсіх мерапрыёмствах партыі і ўлады, удзел шырокіх працоўных мас.

Але для гэтага патрэбны арганізацыйныя формы, якія-б спрыялі ўцягненьню працоўных мас у гэту надзвычайна важную задачу барацьбы з скрыўленьнямі і парушэньнямі рэвалюцыйнай законнасьці.

Такою найлепшаю формаю ўцягненьня працоўных мас зьяўляюцца камісіі пры сельсаветах, але на жаль, ні адна з існуючых 5 сталых камісій пытаньнем рэвалюцыйнай законнасьці, азнаямленьнем і растлумачэньнем законаў савецкае ўлады не займаюцца, хаця гэты абавязак і ўскладаецца на культ-асьветныя камісіі.

У выніку маецца, што растлумачэньне законаў сярод працоўнага сялянства не вядзецца, за выключэньнем больш важных палітычных і гаспадарчых кампаній, як напрыклад: перавыбары саветаў, сельска-гаспадарчы падатак, пасеўкампанія, а з астатнімі законамі, калі не зусім, то вельмі мала знаёмы нават тыя працаўнікі, якія павінны ажыцьцяўляць іх, не гаворачы ўжо аб сялянстве.

Калі закрануць тыя юрыдычныя гурткі, якія існуюць пры хатах-чытальнях, то іх, перш за ўсё, вельмі мала (3-4 на сельсавет), а падругое, яны абмяжоўваюцца толькі пісаньнем заяў. Па сутнасьці гэта ня гурткі, а адзін хатнік займаецца юрыдычным абслугоўваньнем насельніцтва.

Вось уся праца, якая вядзецца на вёсцы па ўкараненьню ведаў савецкіх законаў у працоўную масу сялянства.

У пэрыяд сацыялістычнай рэканструкцыі народнай гаспадаркі на правільнае праламленьне законаў павінна быць зьвернута асаблівая ўвага і на гэтым павінна быць завострана ўвага працоўных мас.

Для гэтага неабходна пры сельсаветах арганізаваць, побач з ужо існуючымі іншымі сталымі камісіямі, юрыдычныя ці прававыя камісіі, якія займаліся-б пытаньнямі вывучэньня законаў, уцягвалі-б у камісіі працоўнае сялянства і распаўсюджвалі-б веды законаў сярод працоўных мас.

Калектыўная прапрацоўка законаў дала-б больш магчымасьці выкрываць выпадкі скрыўленьня клясавай лініі і парушэньне рэвалюцыйнай законасьці, а таксама зрабіць заўвагі, а ў выніку выпраўленьне тых недахопаў, якія часам дапушчаны ў нашых законах.

Па гэтым пытаньні лічу неабходным каб выказалі думку іншыя савецкія працаўнікі, асабліва нізавыя.

П. Ягаўдзін.

Сельсавет разгарнуў працу.

У апошні час пад кіраўніцтвам партыйнай ячэйкі і студэнтаў, прыехаўшых на летнія вакацыі, па Чабатовіцкаму сельсавету разгарнулася праца па сацыялістычнам спаборніцтву.

Першым выступіў у спаборніцтва Чэбатовіцкі сельсавет, абвясьціўшы яго Смычкаўскаму, высунуў перад сабой наступныя мерапрыёмствы: арганізаваць буйную калектыўную гаспадарку, далучыўшы да арцелі „Вэкер" пас. пас. «Жэжленка», „Яськішча", «Стаўнішча» і „Ясны Бор"; спагнаць поўнасьцю самаабкладаньне не пазьней 1-га ліпеня і скарыстаць яго ў месячны тэрмін; пабудаваць недабудаваны пажарны хлеў, арганізаваць пажарную дружыну і адрамантаваць пажарны інвэнтар; у час асеньняй сяўбы дабіцца ачысткі насеньня на 100 проц., пашырыць пасеўную плошчу на 2 проц., і заараць раньні пар не пазьней 20 чэрвеня; да восені пабудаваць КСУ сьвіран для агульнай засыпкі збожжа; зьнішчыць патравы; арганізаваць на тэрыторыі сельсавету яшчэ адно насеннаводнае таварыства і адно машыннае; дабіцца выпіскі газэт на 2 двары 1 экзэмпляр; сачыць за дабрабытам вёскі. Да выкананьня гэтых мерапрыёмстваў ужо прыступілі: да 20 чэрвеня ў кожным пасёлку праведзены сходы па пытаньні сацыялістычнага спаборніцтва. Сходы праходзілі з вялікім зацікаўленьнем з боку сялян і яны апрача вызначаных мерапрыёмстваў высоўвалі новыя. Напрыклад, пас. Сенавец дадаткова правёў самаабкладаньне, каб паставіць граммадвод і студні. Але знайшоўся адзін «разумны» пасёлак Стаўнішча, насельніцтва якога большасьцю кулацкае, члены царкоўнага савету, гандляры і іншы антысавецкі элемэнт. Яны заявілі, што „нам не патрэбна спаборніцтва і ўзьняцьце гаспадаркі, бо мы калі яе ўзьнімем, дык улада задушыць нас падаткамі" і пасьля абвяшчэньня парадку дню дэманстрацыйна вышлі са сходу, а ўсьлед за імі вышла і бедната, застрашаная ўвесь час кулацтвам і якая знаходзіцца пад іх уплывам. Партыйнай ячэйцы трэба шмат папрацаваць, каб вырваць беднату Стаўнішча з-пад кулацкага ўплыву.

Аухвалаў.

Справы Баравікоўскага сельсавету.

(Рэчыцкі раён, Гомельшчына).

Старшынёю нашага сельсавету зьяўляецца заможны селянін вёскі Селішча Гаўрыленка. У мінулым годзе бацька Гаўрыленка задумаў захапіць сабе зямлю грамадзян вёскі Селішча і Самараж, дзе пачаў будаваць сабе [illegible]

[illegible] пазыку, бо старымі працаўнікамі сельсавету сабрана падпіскі на 400 р.

Гаўрыленку ня цікавіць праца ў сельсавеце, бо ён яшчэ мае адну працу, якую атрымаў дзякуючы ўпаўнаважаньню [illegible]

[illegible]

Калючы Дзед.

„Культурна-узорная гаспадарка"

(Пухавіцкі раён, Менскай акругі).

...Пухавіцкім раёне, як напэўна і ... ат іншых у БССР, ёсьць куль-...-паказальныя гаспадаркі.

...іх гаспадарак у раёне па даных райвыканкому лічыцца: 1 ... а „Зорка", 18 земляўпарадкаваных пасёлкаў і вёсак і 17 хутароў.

...уна „Зорка" вядзе сапраўды ...урна-паказальную гаспадарку на [illegible] ...ьных культурна-узорных гаспа-...—хутарскіх і атрубных.

...х іх нам на вялікую жаль агля-... не ўдалося. Але для гэтага ёсьць ... поўная магчымасьць у РВК і ... мы-ж пакуль што пацікавіліся ...„культурна-узорнаю" гаспадаркаю бра-... Жлобічаў на хутары Блужа, Блуж-... сельсавету.

... гаворыць акт абсьледаваньня ...скай гаспадаркі пам. райаграгнома ...іцкага раёну, усяе зямлі ў гас-... цы 25 дзес. 632 саж., з якіх: ... і 15,25 дзес., сенажаці 4 дзес. ...кв. саж., кустоў 4 дзес. 72 саж. ... Жлобічаў складаецца з 12 душ, ...х у гаспадарцы ў той час было ... і 9. Севазварот васьміпольны, ...оў буйных, 5 маладняка, 3 коні ...ла зарэгістраваная як племян.), ...ей (мэтысы польска-кітайскай па-... звыш 8-мі месяцаў—7 штук, ...ят 4-х месяцаў—4.

...энтару—дастаткова і добры; жатка ...ынг", малатарня, веялка, сало-...ка, плуг „Сухені" і інш.

...-га красавіка 1925 году Жлобічы ...р і Пятро выдалі падпіску, што «атрымалі пасьведчаньне аб залі-...і іх у лік культурных гаспада-... далі згоду на поўнае выканань-... вызначаных у палажэньні аба-...ў».

...ё ў парадку. Аформіліся і сталі ...ней жыць ды пажываць, ды плесьці ... хітрую сетку махінацый, і ва-... за нос сельсавет, загадчыкаў ...мэстала і фінчасткі райвыканкому. ...іўнымі зьяўляюцца пакорлівасьць ...анасьць Жлобічам іх «ах... о»—...коў, якіх яны так доўга эксплё-...цьць, абдурваюць. А абдураных, ... мясцовай улады, актыву, гра-...асьці шмат. Абдурваюцца-ж яны Жлобічамі вось як:

...тка Жлобічаў—грамадзянка Ліпнік ...нам каля 23 год і дачкою гадоў ... весь час жыве і працуе ў гаспа-... Жлобічаў, трымае ў яго гаспа-... каня, карову, сама едаком і ... сям'і Жлобічаў ня лічыцца, бо ...оча траціць права на 1,25 дзес. ... ў в. Берлеж, дзе яна мае хату, ...), хлеў і інш. будынкі. Сын-жа і ... лічацца едакамі і членамі сям'і Жлобічаў. Зямля Ліпнікаў 1,25 дзес. апрацоўваецца Жлобічамі. Такім чынам 3 сталыя працаўнікі для Жлобічаў у абход закону забясьпечаны. З разьлікамі „сваякоў" нашаму таварышу, які быў у гаспадарцы, азнаёміцца не ўдалося. Сама гр. Ліпнік на пытаньні аб умовах яе работы і разьлікаў з Жлобічамі адказвала сьлязьмі.

Цётка Ліпнік нават па падатковаму лісту за 1,25 дзес. плаціць 5 р. 48 к. [illegible] вічаў, бо матка лічыцца гаспадыняю 6 гэкт. зямлі., хаця жыве і працуе ў гаспадарцы Жлобічаў.

Падатак за гэту зямлю каля 11 р. плаціць Разьмысловіч, а гаспадарку там вядуць фактычна Жлобічы.

Як бачыце, таксама ўсім ня дрэнна, асабліва Жлобічам.

У райвыканкоме паведамілі яшчэ, што ў Жлобічаў было ўкрыта 3,2 дз. зямлі, на выкрыцьці якое Жлобічы былі аштрафаваны на 108 руб., ды за ўкрытую зямлю дадалі падатку 27 р.

А вось у адносінах да аградапамогі, дык па заявах нашаму таварышу, Жлобічамі выдана насельніцтву палепшанага насеньня ячменю 6 пудоў і лёну даўгунца 10 пудоў. Каму і на якіх умовах—невядома, мусіць на адработак.

Жлобічы зьяўляюцца сябрамі спажывецкай і крэдытнай каапэрацыі, нават здалі ёй 10 пудоў зярна ў чырвоны абоз і гэта пры цяперашнім ураджаі ў іх гаспадарцы—жыта 80 пуд., аўса—150 пуд., бульбы—1200 пуд.

Як бачыце, 10 пудоў зданы «ад усяго кулацкага сэрца» каапэрацыі, а колькі пайшло кудысь на бок пры такім ураджаі? Ці-ж ня ўзорна.

І гэта гаспадарка да гэтага часу карыстаецца гонарам культурна-паказальнай.

Усяго горш тое, што ёсьць некаторыя матар'ялы, якія гавораць, што сярод астатніх індывідуальных культ.-паказ. гаспадарак раёну ёсьць у той ці іншай ступені падобныя да паказанай.

Паказаны „узор" ставіць перад намі пытаньні:

Колькі ёсьць сельсаветаў, земчастак, падатковых частак, якія як Блужскі сельсавет, пухавіцкія раённыя ўстановы хлопаюць вушамі і даюць сябе абдурваць Жлобічам.

Колькі ёсьць вясковых ячэек КПБ і ЛКСМ, якія ня бачаць у сябе пад носам кулацкіх махінацый, хаця-б і «культурна-узорных».

Наркамзему зараз-жа трэба арганізаваць прагляд усіх індывідуальных культурна-паказальных гаспадарак, перапрацаваць існуючае палажэньне аб культурна-паказальных гаспадарках.

А. ШЫЧКО.

АЗДАРАВІМ ПРАЦУ КААПЭРАЦЫІ.

ГРУПЫ БЕДНАТЫ Ў С.-Г. КААПЭРАЦЫІ Ў НЕКАТОРЫХ МЯСЦОХ СЛАБА ПАДРЫХТАВАНЫ ДА АДПОРУ КУЛАКУ.—УЗМАЦНІМ ПРАЦУ СЯРОД БЕДНАТЫ, ВЫКАРЫСТАЕМ ПРАПАНОВЫ ПАЙШЧЫКАЎ І ПАЛЕПШЫМ РАБОТУ КААПЭРАЦЫІ.

Пад знакам палепшаньня апарату і працы

Перавыбарчая кампанія спажывецкай каапэрацыі па Мазырскай акрузе ў гэтым годзе прайшла больш насьпяхова, чымся ў мінулым.

У час справаздачных і перавыбарчых сходаў была выяўлена вялікая актыўнасьць як каапэраванага, так і некаапэраванага насельніцтва, асабліва на сходах упаўнаважаных, яўка на якіх дасягнула 83 працантаў супроць 69 мінулага году. У спрэчках выступала 28 проц. прысутных. Была шырока разгорнута самакрытыка, якая садзейнічала выяўленьню чуждых абюракратыўшыхся, разлажыўшыхся элемэнтаў, апарату і недахопаў у працы як з боку кіраўніцтва, таксама асобных працаўнікоў. Слабая была справаздачнасьць у некаторых вобчаствах перад пайшчыкамі, нядбайныя адносіны прадаўцоў да пакупацелеў, слабая праца рэвізійных камісій.

Пры правядзеньні перавыбарчай кампаніі рэзка выявілася клясавая барацьба і дыфэрэнцыяцыя вёскі. З боку заможнай часткі пайшчыкаў былі выступленьні на сходах. Заможная частка імкнулася зрываць сходы, правесьці свае кандыдатуры ў склад праўленьня. Але дзякуючы праведзенай вялікай працы з беднатой па падрыхтоўцы да перавыбараў, кулацтва атрымала рашучы адпор. Рашэньні сходаў беднаты амаль поўнасьцю праведзены на ўсіх сходах пайшчыкаў.

У гэтым годзе значна павялічылася ўдзельная вага жанчын і моладзі ў кіруючых органах (жанчын да 21,2 пр., моладзі—9,2 проц. ліку абраных).

Разам з гэтым вылучана 7 жанчын на кіруючую працу.

У выніку перавыбараў ёсьць палепшаньне кіруючага складу каапэрацыі. Склад абнавіўся ў значнай частцы (на 64,6 проц.) і ў ім павялічаны партпраслойка, бядняцкая частка, батрацкая і частка сельска-гаспадарчых рабочых.

М. Г-н.

Яшчэ ня ўсё зроблена.

(Перавыбары малочных арцеляў на Магілеўшчыне).

Ужо зараз магчыма падвесьці вынікі перавыбараў на малочных арцелях. Перш за ўсё трэба падкрэсьліць значнае абнаўленьне кіруючых органаў у арцелях: у праўленьні абрана толькі 30 проц. старых працаўнікоў, а ў рэвізійныя камісіі—усяго 13 проц. Наогул, ёсьць палепшаньне новага выбарнага складу. Пры стабільнасьці проценту партыйцаў павялічана камсамольская праслойка ў праўленьнях з 1 да 9 проц.

Бедната павялічыла сваю долю ў праўленьнях без малога ў два разы і амаль зраўнялася з сераднякамі (46 і 50 проц.). Жанчын маем 18 проц. (было 10).

Пры ўсім гэтым, прарobленую працу **сярод беднаты і жанчын нельга прызнаць здавальняючай.** Папярэдніх сходаў беднаты праведзена ўсяго 21, на якіх прысутнічала 413 чалавек, значна менш ад таго, колькі ўдзельнічала беднаты ў агульных сходах (765 чал.), дзе сярэдні процант беднаты быў 35 проц. **У Лупалаўскім раёне зусім не праводзілася сходаў беднаты,** у Магілеўскім—праведзены толькі часткова. Нарад жаночай часткі пайшчыкаў праведзена ўсяго 3, на якіх было 66 чал., з іх бяднячак толькі 7.

Агульнае наведваньне перавыбарных сходаў дало 48 з пал. пр. ад усяго ліку пайшчыкаў, жанчыны складалі на сходах 22 з пал. проц.

З выступленьняў на сходах можна адзначыць наступныя моманты. Скардзіліся на недастатковую выдачу кармоў, на недастатковае забясьпечаньне штучнымі ўгнаеньнямі, насеньнем канюшыны і малочным інвэнтаром. Дзе-ні-дзе выказваліся супроць унясеньня ў статут пункту аб загатоўчай рабоце, паказвалі, што спажывецкая каапэрацыя некаторыя тавары прадае выключна на яйкі, чым ствараецца немагчымасьць загатовак апошніх іншымі арганізацыямі; тым ня менш, параграф аб загатоўках усюды прыняты.

Кулацкія выступленьні мелі месца ў Грудзінаўцы, Жданавічах, Валожанцы і інш. мясцох.

У часе кампаніі выяўлена, што вытворчы плян выкананы арцелямі ад 12 з пал. да 45 проц., заданьне па каапэраваньні выканана ад 50 да 150 проц. Выкрыта растрата ў суме 1200 рублёў старшынёю праўленьня Чарнаруцкае арцелі Гаўрыленкам, які арыштаваны, і недахоп у Друцанскай арцелі ў 500 руб. за сябрам арцелі, які ўтапіўся, купаючыся ў рэчцы.

Квік.

Вельмі многа дырэктыў.

Слуцкае аддзяленьне БКС абслугоўвае 20 спажывецкіх таварыстваў Бабруйскай акругі і 8 спажывецкіх та-[illegible]

[illegible] ўцягнуты і гэтыя спажтаварыствы. Між тым, Менскае аддзяленьне дае ды-[illegible]

[illegible]

С. М.

Неабходна арганізаваць беднату.

У апошнія дні чэрвеня адбыліся перавыбары праўленьня Трасьлінскай малочнай арцелі, Чавускага раёну.

Справаздачна-перавыбарная кампанія выявіла шэраг хібаў і клясавых скрыўленьняў у працы арцелі.

Да апошняга часу арцель ахоплівала, у пераважнай частцы больш заможныя гаспадаркі. Членамі арцелі састаялі нават пазбаўленыя выбарчых правоў. Толькі ў апошнія часы праўленьне занялося пытаньнем уцягваньня ў арцель сераднякоў і беднякоў.

Перад перавыбарам у арцелі была арганізавана група беднаты. Група была арганізавана сьпешна і няўдала. У выніку на сходзе групы аказаўся значны лік заможнікаў, з якіх адзін выступаў з агітацыяй за выбары ў праўленьне „сваіх людзей".

На перавыбарчым сходзе заможнікі выступалі супроць беднаты, але бедната ня была так арганізавана, каб даць рашучы адпор.

Склад нова-абранага праўленьня некалькі лепшы, чымся мінулы, але па маемаснаму становішчу ня зусім задавальняе.

Гэта кампанія паказала, што неабходна ўзмацніць працу сярод беднаты, таксама рашуча праверыць склад пайнікаў.

З. Ш.

З ларком і буфэтам, але без тавараў.

Пры Аб'яднанай Беларускай вайсковай школе існуе ларок МЦРК № 8. Летась быў яшчэ адчынены буфэт-гарбатня. З самага пачатку ў буфэце ня было ніколі гарбаты, і стаяў толькі для паказу самавар, былі толькі папяросы і цукеркі, тое-ж самае мелася і ў ларку. З пераходам школы ў лягеры пераехаў ларок і буфэт і разьмясьціліся адзін ад другога на адлегласьці 20 крокаў. Тое, што ёсьць у буфэце, ёсьць і ў ларку і яны адчынены ў адзін час. Такая рэч, як сэльтэрская вада ў буфэце рэдка бывае і то вялікімі бутэлькамі, каштоўнасьцю па 22 кап. Нават часта бывае, што сам буфэтчык дзесьці гуляе, а ваду, якую прывозяць з Эльводу, дaручае прыняць абы каму. Гэта выклікае вялікае незадавальненьне з боку ўсяго складу школы, сярод якіх ёсьць думка, што буфэт трэба зусім зачыніць. Аб гэтым шмат пішуць у школьную шматтыражную газэту „Чырвоны Сьцяг" і гавораць так, але каапкамісія школы ня [illegible]

[illegible] Праўленьне МЦРК. Ці пельга наладзіць працу.

Пятроўскі.

Спажывецкая каапэрацыя БССР.

МАЕМ ДАСЯГНЕНЬНІ.

Падагульваючы працу нашае каапэрацыі, трэба адзначыць, што, ня гледзячы на некаторыя дэфэкты, яна мае буйныя дасягненьні. Побач з узмацненьнем каапэрацыі і павялічэньнем яе ролі ва ўнутраным таваразвароце, ёсьць зьніжэньне розьнічных цэн, палепшаньне каапэрацыйнага апарату і г. д.

Адзначаючы сёньня станоўчыя бакі і недахопы ў працы нашае каапэрацыі, трэба крыху спыніцца на этапах яе разьвіцьця.

Першым годам каапэрацыйнага будаўніцтва ў БССР трэба лічыць 1920 год, калі Беларусь, вызваленая з-пад цяжкага ярма белапольскіх акупантаў, канчаткова аформілася ў савецкую сацыялістычную рэспубліку. Зруйнаваныя гарады і мястэчкі, стаптаныя цяжкім ботам белапольскага жаўнера сялянскія палі, абрабаванае і ажабрачанае насельніцтва гораду і вёскі—вось глеба, на якой пачынала сваю працу каапэрацыя БССР.

Але ня гледзячы на цэлы шэраг цяжкасьцяў, спажывецкая каапэрацыя здолела наладзіць работу, і зараз ужо мае значныя дасягненьні па ўсіх галінах каапэрацыйнага будаўніцтва.

На сёнешні дзень спажывецкая каапэрацыя БССР уяўляе сабой адзіную гаспадарчую сыстэму са строга разьмеркаванымі функцыямі і вызначаным абхватам работы ў кежнай галіне. Значныя дасягненьні сыстэмы ў асноўным, раней усяго, зьяўляюцца вынікам таго, што яна працуе па дырэктывах партыі і савецкіх і прафэсыянальных органаў, якія ажыцьцяўлялі сыстэматычнае кіраўніцтва ва ўсіх галінах яе дзейнасьці.

АРГАНІЗАЦЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА.

У пытаньнях арганізацыйнага будаўніцтва і афармленьні сыстэмы праведзен цэлы шэраг мерапрыёмстваў. Рэарганізацыя серадзіннага зьвяна шляхам яго ўзбуйненьня, рэарганізацыя сэкцыі па абслугоўваньні рабочых шляхам наданьня ёй гаспадарчых функцый і г. д.—забясьпечылі спажывецкай каапэрацыі БССР форму арганізацыйнага будаўніцтва, якая ў працягу шэрагу бліжэйшых год цалкам адпавядала задачам каапэрацыі і народнагаспадарчым умовам БССР. Сыстэма спажывецкай каапэрацыі БССР пабудавана ў большасьці раёнаў на трохзьвенным, а ў частцы Менскай акругі—на двухзьвенным прынцыпе.

Узмацненьне верхніх зьвеньняў сыстэмы выклікала ўдасканаленьне нізавых зьвеньняў. Будаўніцтва вясковых спажывецкіх т-ваў досыць шпаркім тэмпам ідзе па лініі разьвіцьця шматкрамы, прычым усе няжыцьцёвыя, дробныя спажывецкія т-вы ліквідуюцца, а на іх месца арганізуюцца каапэратывы моцныя як з гаспадарчага, так і з грамадзкага боку. Адначасна расьце і лік гандлёвых пунктаў. Колькасьць вясковых спажывецкіх т-ваў скарацілася з 685 на 1-X 1926 г. да 568 на 1-X 1928 г., а лік крам на тыя-ж даты павялічыўся з 1732 да 2035.

КААПЭРАВАНЬНЕ.

Дасягнута значнае ўцягненьне рабоча-сялянскага насельніцтва ў каапэрацыю. Колькасьць пайшчыкаў па сельскаму сэктару ўзрасла з 294 тыс. (на тыя-ж даты) да 486 тыс., а па рабоча-гарадзкому—з 79,2 тыс. да 144,1 тыс. Такім чынам, у вёсках ахоплены каапэраваньнем на 1 кастрычніка 1928 году 54,5 проц., а на 1 красавіка 1929 г.—61,5 проц. гаспадарак, а па гораду—звыш 80 проц. членаў прафсаюзаў. Накапленьне паёў праходзіць у разьмерах, адбіваючых ход каапэраваньня насельніцтва, што сьведчыць аб згладжваньні дыспрапорцыі паміж каапэраваньнем і паенакапленьнем. Сярэдні пай на вёсцы ўзрос з 2 р. 13 к. на 1 кастрычніка 1926 г. да 5 р. 72 к. на 1 кастрычніка 1928 г. і 7 р. 49 к. на 1 красавіка 1929 г., а па рабочай каапэрацыі адпаведна—з 4 р. 26 к. да 9 р. 54 к. і 10 р. 62 к.

У сыстэме каапэраваньня значная **ўвага, асабліва за апошні год, зьвернута каапэраваньню беднаты** і адсталых груп насельніцтва—жанчын, моладзі і іншых. Колькасьць каапэраванай беднаты за апошнія два гады павялічылася з 59,3 тыс. да 111,9 тыс. на 1 кастрычніка 1928 г. (каапэраванасьць яе на 1 мая 1929 г. дасягае 60 проц.) пры павялічэньні разьмераў фондаў для гэтых мэтаў і больш правільным іх скарыстаньні.

КУЛЬТУРНА-АСЬВЕТНАЯ РАБОТА.

Поруч з гэтым заўважваецца **значны зрух у галіне масавай і культурна-асьветнай працы.** Значна ўзрасла актыўнасьць каапэраваных мас, асабліва ў частцы бядняцка-батрацкай праслойкі іх, узмацнілася сувязь органаў кантролю і кіраўніцтва з масаю пайшчыкаў, палепшыўся сацыяльны склад выбарных органаў і г. д. Усё гэта сьведчыць аб моцным уздыме грамадзкай хвалі ў спажывецкай каапэрацыі БССР, якая стала на шлях сапраўднай арганізацыі шырокіх рабоча-сялянскіх мас.

ГАСПАДАРЧЫ РОСТ.

Рост зваротаў праходзіць пры значным якасным зруху, які выяўляецца ў узмацненьні ў зваротах удзельнай вагі сельска-гаспадарчых прадуктаў, асабліва ў рабочым сэктары, і некаторым росьце ўдзельнай вагі прамтавараў.

Значныя дасягненьні ёсьць таксама і ў арганізацыі прасоўваньня тавараў. Значэньне генэральных дагавароў у арганізуемым Белкаапсаюзам звароце з прамтаварамі ўзрасло з 52,6 проц. у 1926-27 г. да 73,9 проц. у 1927-28 г. На падставе сыстэмы гэтых дагавораў і дзякуючы ёй значна ўзмацніліся ўнутрыкаапэрацыйныя сувязі, якія дасягнулі ўжо ў мінулым годзе: па сельскай сетцы—81,9 проц., па ЦРК—65,5 проц., па райсаюзах—77,8 проц.

Па лініі райсаюзаў, іх баз і ЦРК **транзітны завоз прамтавараў значна разьвіўся** і дасягнуў у 1927-28 г. звыш 95 проц.

Досыць значныя **посьпехі дасягнуты ў галіне хлебапячэньня і грамадзкага харчаваньня.** Узрасла колькасьць прадпрыёмстваў грамадзкага харчаваньня, значна павялічыўся абхват іх прадукцыі: па грамадзкаму харчаваньню—з 2.714 тыс. руб. у 1925—26 г. да 3.650 т. у 1927-28 г., на хлебапячэньню [illegible]—з 1.545 тыс. р. да 4.786 тыс. р. 1928-29 год прынёс далейшыя значныя зрухі, якія перавысілі плянавыя меркаваньні.

На загатоўчых рынках удзельная вага спажывецкай каапэрацыі БССР з году ў год павышаецца. Асабліва гэты рост можна заўважыць у 1928-29 г. Удзельную вагу сыстэмы ва ўсіх плянавых загатоўках паказваюць наступныя лічбы:

У загатоўках значнае месца займаюць экспартныя апэрацыі, якія ўзрасьлі з 286,5 тыс. руб. у 1926-27 г. да 1.028,5 тыс. у 1927-28 годзе і 844,8 тыс. руб. у 1-м паўгодзьдзі 1928-29 г., прычым рэалізацыя на замежных рынках праводзіцца ў значнай ступені праз Цэнтрасаюз.

Значна **паляпшаецца фінансавае становішча** ўсіх зьвеньняў сыстэмы. Павышаецца роля ўласных сродкаў у фінансаваньні звароту. Удзельная вага ўласных сродкаў у балянсе павышаецца з 27,4 проц. на 1 кастрычніка 1927 г. да 31,2 проц. на 1 кастрычніка 1928 г., зваротных сродкаў—адпаведна з 84,7 проц. да 85,6 проц.

НЕДАХОПЫ.

Але ў агульным паступовым росьце каапэрацыі застаецца цэлы шэраг цяжкасьцяй і недахопаў аб'ектыўнага і суб'ектыўнага парадку. Спажывецкая каапэрацыя БССР усё яшчэ адстае па цэламу шэрагу асноўных галін яе дзейнасьці.

Усё яшчэ існуе **разрыў паміж уласнымі капіталамі і патрэбнымі сродкамі для гаспадарчага звароту,** які зьяўляецца вельмі сур'ёзным тормазам для далейшага разьвіцьця сыстэмы.

Асноўнай перашкодай зьяўляецца таксама вельмі **нізкі ўзровень тэхнічнай базы,** крамнай, складзкой і прамысловай гаспадаркі спажывецкай каапэрацыі БССР, які характарызуецца амаль поўнай зношанасьцю і непрыстасаванасьцю да выкананьня пастаўленых перад сыстэмаю задач.

Вельмі істотным прабелам і недахопам зьяўляецца **недастатковая ўвязка паміж таварным асартымэнтам і спажывецкім попытам пайшчыкаў.** Тут апроч недастатковай увагі самой сыстэмы да пашырэньня дзейнасьці з дастатковымі па ўмовах [illegible] таварамі і сельска-гаспадарчымі прадуктамі, значную ролю адыгрывае нездавальняючае і недастатковае забясьпечаньне БССР на працягу апошніх год завознымі прамтаварамі, галоўным чынам, дэфіцытнымі, што пацьвярджаецца больш нізкім зваротам спажывецкай каапэрацыі БССР у параўнаньні з іншымі мясцовасьцямі Саюзу. Калі ў сярэднім па Саюзу продаж прамтавараў на 1 чалавека складае ў 1925-26 г. 17 р. 97 к., у 1926-27 г.—23 р. 15 кап. і ў 1927-28 г.—29 руб. 99 к., дык па БССР адпаведна—13 р. 60 кап., 16 р. 60 к. і 20 руб. 30 к.

Нарэшце, усё яшчэ назіраецца адставаньне грамадзкай арганізацыйнай і культурна-масавай працы ў параўнаньні з размахам гаспадарчай работы сыстэмы. Недастаткова ўцягнуты сродкі насельніцтва ў зварот сыстэмы па лініі паёў, укладаў і не забясьпечана выкананьне кантрольных лічбаў па паянакапленьню як у сельскім, так і ў рабочым сэктары. Далёка яшчэ ня скончана арганізацыйнае будаўніцтва нізавой сеткі. Ня выпраўлены дапушчаныя перагібы пры ўзмацненьні спажывецкай каапэрацыі. Недастаткова яшчэ распаўсюджана каапэрацыйная сетка ў глыбінныя пункты сельскіх мясцовасьцяй. Недастаткова яшчэ праца па ўцягненьню ў каапэрацыю батрацка-бядняцкай праслойкі. Далёка недастаткова ідзе вылучэньне жанчын, асабліва батрачак на каапэрацыйную працу. Ня зьнішчаны яшчэ кампанейскія мэтады працы ў такіх галінах, якія патрабуюць сыстэматычнай увагі да сябе. Растраты і злоўжываньні ў нізавым сельскім сэктары яшчэ не зьліквідаваны. Слаба наладжана праца рэвізійных і крамных камісій. Яшчэ далёка ня разьвіта культасьветпраца.

Вось у агульных рысах дасягненьні, недахопы і цяжкасьці ў сыстэме спажывецкай каапэрацыі БССР. Зусім ясна, што адсталасьць спажывецкай каапэрацыі БССР патрабуе асаблівых мерапрыёмстваў для далейшага ўзмацненьня і разьвіцьця яе. Дапамога сыстэме, і завастрэньне ўвагі самой сыстэмы да пытаньняў свайго будаўніцтва—вось умовы для падцягваньня спажывецкай каапэрацыі БССР да ўзроўню каапэрацыі ўсяго Саюзу.

Г. Х.

Канфэрэнцыя сялян-дасьледчыкаў.

3-га ліпеня ў Цэнтральным Доме Селяніна адчынілася канфэрэнцыя сялян-дасьледчыкаў і аграпрацаўнікоў, у якой прымаюць удзел і кіраўнікі саўгасаў, прадстаўнікі калгасаў, зямельных і грамадзкіх арганізацый. У канфэрэнцыі прымаюць удзел да 80 дэлегатаў; паміж дэлегатамі ёсьць некалькі жанчын.

Канфэрэнцыя ставіць задачай высьветліць асноўны напрамак разьвіцьця сельскай гаспадаркі, грунтуючыся на выніках дасьледчых станцый і інстытуту сялян-дасьледчыкаў.

У парадак дню канфэрэнцыі ўключаны наступныя пытаньні: «Прынцыпы арганізацыі дасьледчай справы на Беларусі», „Асноўныя мерапрыемствы па ўздыму ўраджайнасьці“, «Прыёмы культуры балот».

Калектывізацыя—шлях да дабрабыту.

Аб становішчы і пэрспэктывах разьвіцьця нашай сельскай гаспадаркі зрабіў даклад Нарком земляробства тав. **Рачыцкі.**

Гаворачы аб ролі сялян-дасьледчыкаў у справе ўзьняцьця ўраджайнасьці, дакладчык зазначыў, што на іх ляжыць абавязак пашырыць і ўмацаваць сярод шырокіх мас сялянства ўсе тыя дасягненьні, якія правераны і здабыты нашымі дасьледчымі інстытуцыямі.

Вы павінны знаёміць з вашымі вопытамі,—кажа тав. Рачыцкі—шырокія колы сялянства, каб гэтыя вопыты сталі вядомы ўсім, каб іх можна было шырока ўжываць. У вашых шэрагах не павінна быць месца тым, хто трымае пры сабе, у таемнасьці кожны новы здабыты вопыт, кожнае новае дасягненьне. Мы павінны абвясьціць жорсткую барацьбу супроць такіх спроб захаваць ад шырокіх мас усялякае ўдасканаленьне ў галіне сельскай гаспадаркі.

Тав. Рачыцкі падрабязна спыніўся на пашырэньні новых форм сельскай гаспадакі.

— Наша сельская гаспадарка,—кажа дакладчык,—ня можа зараз задаволіць усе нашы запатрабаваньні як з боку спажывецкага, так і з боку прамысловасьці. Калі сучасныя формы індывідуальнай сялянскай гаспадаркі маглі больш-менш задаволіць патрабаваньні нашага сялянства гадоў 50 таму назад дык зараз гэтыя формы зьяўляюцца нават пэўным тормазам у далейшым разьвіцьці сельскай гаспадаркі.

Патрабуюцца рашучыя мерапрыёмствы па ўзьняцьці сельскай гаспадаркі. Гэтымі мерапрыёмствамі зьяўляюцца: шырокая мэханізацыя сельскай гаспадаркі, увядзеньне ў сельскую гаспадарку высока-ўдасканаленых машын і прыладаў. Ці магчыма гэта зрабіць у гаспадарцы пры 10—15 гэкт.? Зразумела, немагчыма. Толькі ў буйных гаспадарках мажліва ўвядзеньне шырокай мэханізацыі. Вось чаму партыя і Савецкая ўлада рашуча паставілі пытаньне аб шырокай арганізацыі буйных гаспадак, у якіх можна ўжываць удасканаленыя машыны, дзе можна прымаць аграпома і дзе можна зусім інакш паставіць жыцьцё селяніна. Такой формай вядзеньня сельскай гаспадаркі, якая забясьпечвала-б поўнасьцю ўсе нашы запатрабаваньні ў прадуктах сельскай гаспадаркі і дала-б магчымасьць па-новаму паставіць жыцьцё селяніна, каб ён меў магчымасьць жыць па-людзку,—зьяўляюцца толькі калгасы.

КІНО-САД „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“.

„МЕСЯЦ ЗЬЛЕВА“.

Гэты фільм вытворчасьці Савкіно зроблен на п'есе Біль-Белацаркоўскага—„Месяц зьлева“. Разыходжаньняў у трактоўцы тэмы—суадносіны абавязку і каханьня—у фільму няма. У асноўным фільм разгортваецца гэтак-жа, як і п'еса, з тэй толькі розьніцаю, што тут больш поўна паданы гэраічныя моманты, як барацьба з бандытамі. Затое меней адбіты асабістыя перажываньні гэрояў. Тут адчуваецца пэўная схэматычнасьць.

Камэдыйнасьць фільму стаіць не на належнай вышыні. Камічныя сытуацыі паданы даволі прымітыўна.

Фільм асабліва нічым не вызначаецца, але ён і не благі. Глядзіцца даволі лёгка і з некаторай долею цікавасьці. Ставіў фільм рэжысэр Іваноў, здымаў апэратар Сімбірцаў. У галоўных ролях артысты Г. Ягорава, Валеўская В. Чудакоў і інш.

* * *

Мы ўжо няраз зазначалі на „беларускую“ мову Белдзяржкіно. У асобку, зноў трэба зазначыць, што расейскае слова „на рассвете“ нельга перакладаць словам „напярэдадні“ бо азначае яно тое ж, што і расейскае „накануне“. „На рассвете“ трэба перакласьці словамі ці „досьвіткам“, ці „на золку“.

Габ.

ХРОНІКА.

Чаму дрэнна працуюць сталоўкі.

Менскі гарадскі савет пастанавіў распаўсюдзіць на памяшканьні, якія займаюць сталоўкі, льготны тарыф. [illegible]

Раней абеды для ЦРК былі дэфіцытнымі, а цяпер [illegible] пакрываюць дэфіцыт.

Аднак, [illegible] Цэны на абеды зьніжаны на тры капейкі [illegible]

Як недахоп усіх менскіх сталовак, трэба адзначыць гэтыя дэфекты:

Ва ўсіх сталоўках МЦРК, за выключэньнем сталовак №№ 3 і 8, няма [illegible] няма адказнасьці [illegible] За ўвесь час [illegible] ня было ніводнага выпадку забракаваньня [illegible] замест забракаваньня [illegible]дом.

Другая хіба—перагружанасьць пэрсаналу, [illegible] бываюць вялікія чаргі, антысанітарыя і інш. Напрыклад, сталоўка № 3 выдае абед 1200-1300 асобам, у той час, як яна разьлічана на выдатак у дзень 600 абедаў.

[illegible] сталоўках. Усе гэтыя ненармальнасьці пара зьнішчыць.

ВЫКАРМКА ШАЎКАВІЧНЫХ ЧАРВЕЙ.

З 18-га чэрвеня ў сельска-гаспадарчым музэі пры Цэнтральным Доме Селяніна дацэнтам БДУ [illegible] і студэнтамі вядзецца выкармка шаўкавічных чарвей. Можна [illegible] сэнс [illegible] сярод [illegible]

А [illegible] выкармкі [illegible] кожны давед- [illegible] І трэба цікавіцца, бо [illegible] шоўкавічнага [illegible] можна атры[illegible] тканіны.

АДЧЫНЕНЬНЕ КУРСАЎ ДЛЯ ВЫЛУЧЭНЦАЎ ПАД ПАГРОЗАЙ ЗРЫВУ.

Агульна-адукацыйныя курсы для папаўненьня кваліфікацыі вылучэнцаў павінны былі адчыніцца 1-га ліпеня.

Аднак, з прычыны [illegible] курсы адчыняцца несвоечасова.

Так, напрыклад, чатыры акругі—Менская, Магілёўская, Віцебская і Аршанская—[illegible] на 1 ліпеня. На 3-га ліпеня прысланы: Менская і Віцебская—ніводнага, Бабруйская акруга—10 і Аршанская—19.

[illegible] курсаў т. [illegible] ЦСПСБ [illegible] „Я, братачка, тут новы чалавек—нічога ня ведаю“.

[illegible] ЦСПСБ [illegible]

[illegible] Калінін не насароміўся за[illegible] курсаў па [illegible] руб. за аўдыторыю.

[illegible] з дзейнасьці [illegible] кіраўнік курсаў [illegible] заняць [illegible] а калі 3 лі[illegible] на заняткі, [illegible] другімі [illegible] т. Калініна.

[illegible] адпушчаныя [illegible] аднаго [illegible]

С.

Сэсія савету Белкалгассаюзу.

Гэтымі днямі распачалася сэсія Белкалгассаюзу. Сэсія абмяркуе наступныя пытаньні: правядзеньне масавай калектывізацыі, даклад аб выніках сэсіі ўсесаюзнага калгассаюзу, вынікі вясеньняй і пэрспэктывы асеньняй сяўбы і кантрольныя лічбы на 1929-30 год.

Экскурсія на Мар'інскі масыў.

Гэтымі днямі накіроўваецца на Мар'інскі масыў экскурсія сялян; членаў мэліарацыйных т-ваў, з усіх акруг БССР. У часе экскурсіі сяляне будуць знаёміцца са спосабамі асушэньня балот.

Вялікая масавая маёўка.

У нядзелю, 7-га ліпеня, у Грычынскім лесе каля станцыі Фаніпаль адбудзецца вялікая маёўка батрацкай і сялянскай моладзі. Гэта маёўка будзе праходзіць пад лёзунгам узьняцьця ўраджайнасьці і калектывізацыі вёскі. У маёўцы будуць удзельнічаць вялікія культурныя сілы гор. Менску; сіня-блузьнікі дому камсамолу, розныя аркестры. Праграма разьлічана на цэлы дзень.

Маёўку будзе абслугоўваць ларок МЦРК. Гэта маёўка адбудзецца ў сувязі з міжнародным днём каапэрацыі.

У Менску будзе пабудавана памяшканьне пад цырк.

ЦП саюзу працмастацтва пастанавіла зьвярнуцца ў Наркамасьветы аб водпуску банкаўскага крэдыту на пабудову ў Менску памяшканьня пад цырк.

Адчыненьне ўсебеларускага зьезду прамысловай каапэрацыі.

Заўтра, 6-га ліпеня, у клюбе савгандальслужачых адчыняецца ўсебеларускі зьезд прамысловай саматужнай каапэрацыі. У працах зьезду прымуць удзел 140 дэлегатаў. У зьезьдзе мае прыняць удзел старшыня савету ўсесаюзнай каапэрацыі сам.-прам. саюзу т. Бойко.

Прыезд т. Мярэжына.

8-га ліпеня прыяжджае ў Менск адказны сэкратар „Камзэту“ СССР т. Мярэжын. На публічнай лекцыі т. Мярэжын выступіць з дакладам аб становішчы ў Біра-Біджане.

АД КАМІСІІ ПА ЧЫСТЦЫ АПАРАТУ АКРСУДУ, НАРСУДОЎ ГОР. МЕНСКУ І АКРПРАКУРАТУРЫ.

Камісія па чыстцы зацьверджана ў складзе: старшыні тав. Вішнеўскага (Белсельсаюз), членаў камісіі—т. Максімчука (рабочы чыгункі), т. Сановіча (рабочы Эльводу), кандыдата да членаў—т. Прышчэпа (рабочы трамвайных работ), т. Зысмана (Акрпракуратура), ад прадстаўнікоў адміністрацыі т. Кіша (Акрсуд), ад мясцкомаў т. Шыфрына (Акрсуд) і т- Зэйфмана (Акрпракуратура).

Камісія просіць усіх рабочых, сялян, служачых і нарзасядацеляў, а таксама ўсе дзяржаўныя і грамадзкія ўстановы і арганізацыі паведаміць камісію аб усіх фактах цеганіны, бюракратызму, шкодніцтва, дыскрэдытацыі ўлады і інш. аб працы Акрсуду, Нарсудоў гор. Менску і Акрпракуратуры, і аб асобных іх супрацоўніках.

Пісьмовыя заявы просьба накіроўваць у акруговую РСІ (Акр. Камісія па чыстцы), або на імя старшыні камісіі т. Вішнеўскага (Белсельсаюз).

Вусныя скаргі і заявы прымаюцца старшынёю камісіі т. Вішнеўскім кожны дзень ад 11 да 12 гадзін дня ў памяшканьні Белсельсаюзу (Савецкая № 46), а таксама ад 7-й да 9-й гадзіны у памяшканьні Акрсуду (па вул. К. Маркса № 5, 3 паверх, пакой № 6) дзяжурнымі членамі камісіі.

Практычная праца па чыстцы вызначаецца на 8 і 9 ліпеня а 7-й гадзіне ўвечары ў памашканьні клюбу „Ільліча“ (таварны вакзал).

Просьба да рабочых чыгункі, народных засядацеляў, а таксама да ўсіх працоўных гор. Менску прыняць актыўны ўдзел у практычным правядзеньні гэтай працы.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 5-га ЛІПЕНЯ 1929 г.

	Пакуп.	Прад.
1-я 6 проц. залат. выйгр. паз.	4.84	—
2-я 6 проц. выйгр. паз.	5.00	—
Бяспроц. выйгр. пазыка 1926 г.	126.—	128 —
10 проц. дзярж. пазыка 1927 г.	26.11	26.21
6 проц. дзярж. выйгрыш. пазыка індустр.	25.53	25.63
3-я сялянск. выйгр. паз. 27 г.	5.02,5	—
Дзярж. паз. Укр. сял. гасп.	10.51	10.55
12 проц. дзярж. унутр. 1927 г.	101.12	—
2-я 6 проц. паз. выйгр.	26.71	26.81
Пазыка індустр.	25.95	26.05
11 проц. дзярж. унутр. пазыка 1928 г.	103.77	103.82
Пазыка 1929 г.	100.07	100.47

Час. вык. аб. адказн. рэдактара **П. ШАСТАКОЎ.**

ТЭАТР — ЦЫРК — КІНО

ТЭАТР „ПРАФІНТЭРН“
Гастролі Маскоўскага 1-га рабочага тэатру Пралеткульта для членаў прафсаюзаў
Пятніца, 5 ліпеня
„Глухая сьцяна“
ў 4-х дзеях Навумава
Пачатак а 8 гадзіне.
Білеты ў рабкасе і касе тэатру.

Цырк.
СЁНЬНЯ—
ВЫКЛЮЧНАЯ Ў СЭЗОНЕ ПРАГРАМА
З УДЗЕЛАМ
НОВА ПРЫБЫЎШЫХ ГАСТРАЛЁРАЎ
З прычыны грандыёзнай праграмы пачатак роўна а 9 гад. увечары.
ПА ЗАЯЎКАХ ФАБКОМАЎ І МЯСЦКОМАЎ—СКІДКА.

КІНО ТЭАТР „КУЛЬТУРА“.
З аўторка, 2 ліпеня
„ХВОІ ГАМОНЯЦЬ“
у 7 частках.

КІНО „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ“.
Падвойная праграма
1) „Шлюб аб заклад“ у 6 частках
2) „Унук бабкі“— у 6 частках

КІНО-САД „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“. Савецкая № 71.
З АЎТОРКА, 2 ЛІПЕНЯ.
Вялікая мастацкая пастаноўка
„МЕСЯЦ ЗЬЛЕВА“.
Штодня 2 сэансы: пачатак 1-га 9 г. 15 хв., 2-га 10 г. 45

КІНО ПРАЛЕТАРЫ
1) „Чалавек з кіно апаратам“
2) „Луі у раі“.
Пачатак а 8 гадзіне, каса а 6-й гадзіне.

БАЛЯНС

БЕЛАРУСКАГА САЮЗУ САМАТУЖНА-ПРАМЫСЛОВЫХ КААПЭРАТЫВАЎ „БЕЛКУСТПРАМСАЮЗ“

На 1-е красавіка 1929 году.

АКТЫЎ

№№ рах. галоўн. кнігі	Назва артыкулаў	Сума прыватн.	Сума агульная	Проц. аднос.
	І. ГРАШОВЫЯ СРОДКІ.			
3	Каса	332—23		
4	Бягучыя рахункі	70506—63	70838—86	2,09
	ІІ. КАШТОЎНЫЯ ПАПЕРЫ.			
5	Аблігацыі пазыкі		3456 —	0,10
	III. ВЭКСАЛІ І ДАКУМ. ДА АТРЫМАНЬНЯ:			
10	а) У партфэлі	117825—32		
11	б) Перад. у вучот.	523402—57		
11-а	в) Бляпкіраваныя	631218—14		
12	г) Вэксалі на інкасо	3628—45		
22	Налож. выплаты і дакум. на інкасо	27383—49		
13	Пратэставаныя	316—25	1303774—22	38,55
	IV. МАТАР'ЯЛЬНЫЯ КАШТОЎН.			
6	Тав. на скл. па дастаўцы	316628—02		
7	Тав. на скл. па збыту	102711—23		
9	„ у пераапрацоўцы	30130—19		
48	„ маг. самат. мастацк. часткі	9403—17		
26	Накл. выдаткі на тавары	7728—30	466600—91	13,80
	V. ДЭБІТОРЫ.			
	Пакупшчыкі:			
14	а) Кр. Пр. Т-ва Р. 5122—98			
14	б) Арцелі Р. 138951—13			
16	в) Дзяржуст. Р. 67551—24			
17	г) Каап. арг. Р. 126946—12			
18	Розныя Р. 8—88	338580—35		
	Дастаўшчыкі (па авансах)			
51	а) Акрсаюзы Р. 254791—53			
14	б) Кр. Пр. Т-ва Р. 28296—75			
14	в) Арцелі Р. 162303—77			
16	Дзяржустановы Р. 369089—84			
15	Каап.арг. Р. 99338—92			
17	Розныя Р. 396—46	914217—27		
19	Супрац. па крэдытав.	1081—03		
18	Падсправазд. асобы	2001—66		
47	Самат. Мастацк. Частка	3319—78		
20	Іншыя дэбіторы	48499—05	1307699—14	38,66
54	VI. ДЭБІТОРЫ ПА ФОНДУ. КААПЭРАВАНЬНЕ БЕДНАТЫ.		3605 —	0,1[illegible]
52	VII. УСЕКАБАНК.			
	а) Па хав. зап. капіталу	2773—23		
	б) „ д-крэдытаваньню	3273—23	6046—46	0,16
23	VIII. ССУДЫ ВЫДАДЗ. Д-ТЭРМ.		37550 —	1,10
21	IX. НЯПЭЎН. ДАЎЖНІКІ.		1200—55	0,03
	X. УДЗЕЛ У ІНШ. ПРАДПРЫЕМСТВ.			
2	Паі і акцыі		16774 —	0,49
	XI. МАЕМАСЬЦЬ.			
1	Рухомая маемасьць		7641—84	0,22
24	XII. ВЫДАТ. НАЛЕЖ. ЗВАРОТУ.		3472—78	0,10
25	XIII. ВЫДАТ. БУДУЧ. ПЭРЫЯДУ.		2383—29	0,07
	XIV. ВЫНІКІ.			
27	Агульныя выдаткі	76279—34		
28	Проц. аплачаныя	75411—36	151690—70	4,48
	БАЛЯНС		3384733—75	100

ПАСЫЎ

№№ рах. галоўн. кнігі	Назва артыкулаў	Сума прыватн.	Сума агульная	Проц. аднос.
	І. ПАЗЫКІ І КРЭДЫТЫ.			
31	Вэксалі выдадзен.	743290—27		
30	Банкі па вучоту вэксал.	523402—57		
30-а	Абавязац. па бляпка-надпіс.	631218—14		
29	Спэц. б-рах. пад тав. дак.	37437—69	1935348—67	57,20
37	ІІ. ССУДЫ ДАЎГ. НКФБ.		211963 —	6,25
	III. КРЭДЫТОРЫ.			
	Дастаўшчыкі:			
51	Акрсаюзу Р. 34744—32			
14	Кр. Прам. Т-ва Р. 500—22			
14	Арцелі Р. 45586—30			
16	Дзяржарг. Р. 37212—25			
15	Каапэр. Р. 4456—92			
17	Р. Л. і ўст. Р. 105—63	122605—64		
	Авансы атрым. ад пакуп.			
51	а) Акрсаюзы Р. 135416—20			
14	б) Кр. Пр. Т-ва Р. 29514—21			
	в) Арцелі Р. 54497—40			
	г) Дзяржарг. Р. 44950—99			
	д) Каап. арг. Р. 179968—53	444347—33		
18	Падсправазд. асобы	918—09		
19	Супрацоўн. па зарпл.	71—78		
20	Іншыя крэдыторы	17784—28	585727—12	17,31
55	Крэдыторы па хаван. капіталаў		25 —	
	IV. КАПІТАЛЫ.			
38	Асноўны	35039—39		
39	Паявы	125245—19		
40	Запасны	12189—46	172474—04	5,10
	V. ФОНДЫ І РЭЗЭРВЫ.			
42	Фонд амартызацыйны	905—32		
43	„ на пакр. пераацэн. тавараў	4325—33		
45	Фонд на пакрыц. няпэўн. даўг.	1200—55		
41	Культасьветфонд	1185—45		
50	Фонд д-тэрм. крэд. у Усекаб.	3273—24		
44	Фонд на каапэрав. беднаты	9683—99		
46	Фонд на пакр. пратэстав. вэксалёў	280 —	20853—88	0,60
	VI. РЭГУЛЮЮЧЫЯ РАХУНКІ.			
49	Налож. на тавары самат. мастацк. часткі		1101—02	0,03
	VII. ВЫНІКІ			
53	Неразьмерк. прыбыт. за 1927-28 г.		156952—74	4,64
32	Прад. тав. забясьп. склад.	99102—12		
33	Прад. тав. забясьп. транз.	56751—71		
34	Прад. тав. па збыту	83281—52		
35	Проц. атрыманыя	58889—13		
36	Розныя прыбыткі	2263—80	300288—28	8,87
	БАЛЯНС	—	3384733—75	100

ЗА-БАЛЯНСАМ.

1	Вэкс. прын. у забясьп.	134424—34	
2	Вэкс. трым. па забесьп.	238762 —	373186—34

1	Вэксал. па забесьп.	134424—34	
2	Вэкс. выд. у забесьп.	238762 —	373186—34

Старшыня Праўленьня БРЫСЬКІН. Галоўны бухгальтар СЛАБОДКІН.

Галоўлітбел 595.

ЗАКЛЮЧНЫ БАЛЯНС

Беларускага саюзу саматужна-прамысловых каапэратываў „БЕЛКУСТПРАМСАЮЗ“

на 1-е кастрычніка 1928 г.

АКТЫЎ

№№ рах. гал. кн.	НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	Сума: Прыватная	Сума: Агульная	Проц. адн.
	І Грашовыя сродкі.			
3	Каса	1338—97		
4	Бягучыя рахункі	21806—04	23145—01	1,13
	ІІ. Каштоўныя паперы.			
5	Аблігацыі пазыкі		3456 —	0,16
	III. Вэкс. і дакум. да атрым.			
10	а) у партфэлі	41668—51		
11	б) перададзен. на вучот	460963—22		
11-а	в) бляпкіраваныя	430451—04		
12	г) вэксалі на інкасо	9650—31		
22	Налож. пл. і дакум. на інкасо	116365—36		
13	Пратэставаныя	296—29	1059394—73	51,81
	IV. Матар'яльн. кашт.			
6	Тав. на скл. па снабж.	278992—37		
7	„ „ „ „ збыту	54229—14		
48	„ у маг. Сам. Маст. часьці	1468—16	334689—67	16,36
	V. Дэбіторы.			
	Пакупшчыкі:			
14	а) чл. саюзу Р. 33391—92			
16	б) дзяржаўн. установы „ 146449—40			
15	в) каапэр. арганізац. (ня пайшчыкі) „ 64982—74			
	г) розныя „ 5591—28	250415—34		
	Авансы выдадз. дастаўшч.			
14	а) чл. саюзу Р. 149856—73			
16	б) дзярж. арг. „ 82267—44			
15	в) каапэр. „ 59921—53			
17	Р. Л. і ўстан. „ 900—54	297946—24		
19	Супрац. па крэдытав.	787—82		
18	Падсправаздачн. асобы	702—21		
20	Іншыя дэбіторы	11765—87	561617—48	27,45
21	VI. Няпэўныя даўжнікі		1200—55	00,5[illegible]
23	VII. Пазыкі выдад. д-тэрм.		32900 —	1,61
	VIII. усекабанк.			
	а) на ахове запас. капіт.	1500 —		
	б) па д-тэрм. крэдыт.	2973—23	4473—23	0,22
	IX. Удзельн. у інш. прадпр.			
2	Паі і акцыі		16274 —	0,80
	X. Маемасьць.			
1	Рухомая маемасьць		5641—65	0,27
24	XI Выд. падляг. звароту		2864—01	0,14
25	XII. Выд. будуч. пэрыяду		15—43	
	БАЛЯНС		2045671—76	100%

ПАСЫЎ

№№ рах. гал. кн.	НАЗВА АРТЫКУЛАЎ	Сума: Прыватная	Сума: Агульная	Проц. адн.
	І. Пазыкі і крэдыты:			
31	Вэксалі выдадзен.	535479—94		
30	Банкі па вуч. вэкс.	460963—22		
30-а	Абавяз. па бляпканадпіс.	430451—04		
29	Спэц. б/рах. пад тав. дак.	19603—47	1446497—67	70,72
	ІІ. Пазыкі д/тэрм. НКФБ		143274—50	7,00
	III. Крэдыторы:			
	Авансы атрыман. ад пакуп.			
14	а) Чл. саюзу Р. 27029—30			
16	б) Дзярж. арг. Р. 7893—79			
15	в) Каапэрат. Р. 20311—78			
17	г) РЛ і ўстановы Р. 11—35	55246—22		
	Дастаўшчыкі:			
14	Чл. саюзу Р. 35606—71			
16	Дзярж. арг. Р. 86314—42			
15	Каапэр. Р. 5526—78			
17	РЛ і ўст. Р. 662—30	128110—21		
19	Супрацоўнікі па зарплаце	149—47		
18	Падсправаздачн. асобы	160—90		
20	Іншыя крэдыторы	17068—51	200735—31	9,81
	IV. Капіталы:			
38	Асноўны	33782—30		
39	Паявы	30726—35		
40	Запасны	12189—46	76698—11	3,75
	V. Фонды і рэзэрвы:			
42	Фонд амартызацыйны	905—32		
43	Фонд на пакрыц. пераац. тавараў	4325—33		
45	Фонд на пакрыц. няпэўн. даўгоў	1200—55		
44	Фонд каапэр. беднаты	1528—99		
46	Фонд на пакрыц. пратэстав. вэксал.	280 —		
50	Фонд д/тэрм. крэдытав. ва Ўсекабанку	3273—24	11513—43	0,56
	VI. Вынікі:			
53	Прыбытак за 1927-28 г.		166952—74	8,16
	БАЛЯНС		2045671—76	100%

ЗА БАЛЯНСАМ.

1	Вэкс., прынят. у забясьп.	123624—34	
2	Вэксэлятрымац. па забясьп.	100800 —	224424—34

1	Вэксалятрым. па забясьп.	123624—34	
2	Вэкс., выдан. у забясьп.	100800 —	224424—34

РАХУНАК ПРЫБЫТКАЎ І СТРАТ за 1927-28 г.

ДЭБЕТ

№№ рах. па гал. кнізе	Назва страты	Сума
27	Агульныя выдаткі	124496—02
28	Проц. заплачаныя	109777—52
45	У фонд на пагашэньне няпэўных даўгоў	1196—55
		235470—09
53	Чысты прыбытак за 27-28 г.	166952—74
	УСЯГО	402422—83

КРЭДЫТ

№№ рах. па гал. кнізе	Назва прыбытку		Сума
	Валавы пры6. ад прод. тав.		
32	а) Па забясьп. надзвыч. склад. Руб.	181376—59	
33	б) „ „ транзіт.	45508—11	
34	в) „ збыту	81496 —	308380—70
35	Проц. атрыманыя		75063—59
45	Нявыкарыстан. фонд на аплату няпэўн. даўгоў		1396—26
43	Нявыкарыстан. фонд на пакрыц. пераац. тавараў		5008—08
36	Розныя прыбыткі		12574—29
	УСЯГО		402422—83

Старшыня праўленьня БРЫСЬКІН.
Сябр праўленьня ШМЭЛЬКІН.
Галоўны бухгальтар СЛАБОДКІН.

Балянс зацьверджан камісіяй пры НКФ БССР 30 мая 1929 г. і друкаваць дазволены.

Інспэктар КДП НКФ БССР МАЙЗЭЛЬС.

Менск, дзяржаўная друкарня.